

REPUBLIKA

Rok VIII.

ŁÓDŹ, CZWARTEK, 18 WRZEŚNIA 1930 R.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 256

B. POSŁANKA KOSMOWSKA SKAZANA

na 6 miesięcy więzienia za obraźliwe wyrażenie się o Marszałku Piłsudskim na wiecu w Lublinie.

Prokurator zapowiedział apelację. — Skazana posłanka pozostanie w więzieniu.

Nasz lubelski koresp. telefonuje:
Wczoraj o godz. 11.30 rano przy natłoczonej sali publicznością wpuszczono na za ścisłą kontrolą biletów wstępu rozpoczęła się o g. 11.30

ROZPRAWA PRZECIWKO B. POSŁANCE IRENIE KOSMOWSKIEJ („Wyzwolenie“)

oskarżonej z art. 154 część druga kod. kar. Mówiącego o nieposzanowaniu władzy.

Rozprawa odbyła się przed sądem powiatowym, przed sędzią Plotrowskim. Oskarżenie wnosili prok. Mitraszewski, a oskarżoną bronił adwokat Szumański i b. poseł dr. Grallński z Warszawy oraz mec. Żbikowski z Lublina.

B. posłanka Kosmowska wchodzi na salę pod strażą. Robi ona wrażenie osoby spokojnej i opanowanej.

Wkrótce po rozpoczęciu rozprawy adw. Szumański zadaje pytanie oskarżonej o działalność jej w czasie zaborów. Oskarżona mocnym głosem opowiada o swej działalności rewolucyjnej w roku 1905 o tajnym nauczaniu w szkołach ludowych, a następnie opowiada, że w roku 1915 została aresztowana przez Rosjan.

Zapytana o powód aresztowania przez adw. Szumańskiego zeznaje, że nastąpiło ono za werbowanie ochotników do legionów i za ochronę rekrutów zbiegłych z wojsk rosyjskich do legionów. Podczas opowiadania tego fragmentu głos p. Kosmowskiej zalamuje się i dalej mówi już ona przez łzy.

Akt oskarżenia zarzuca p. Kosmowskiej, iż W NIEDZIELE 14 B. M. NA WIECU

W LUBLINIE MÓWIĄC O WYSTĄPIENIACH PUBLICZNYCH MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO WYRAZIŁA SIĘ ONA O JEGO OSOBIE JAK I DZIAŁALNOŚCI PUBLICYSTYCZNEJ W SPOSÓB WYSOCE OBRAŹLIWY.

Obrońca adw. Szumański wnosi o

Fałszywe pogłoski o aresztowaniach.

B. sen. Kluszyńska odnalazła się.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:
Od kilku dni prasa opozycyjna rozprowadza pogłoski o rzekomych aresztowaniach różnych działaczy partyjnych i byłych członków ciał ustawodawczych. Ostatnio np. ukazała się w jednym z pism wiadomość o aresztowaniu dr. Kazimierza Świrskiego, którego wywieziono z Tarnopola w niewiadomym kierunku.

W rzeczywistości aresztowanie p. Świrskiego przedstawia się w sposób bardzo oryginalny. Otóż, jadąc pociągiem z Tarnopola do Lwowa p. Świrski miał publicznie wyrazić swoje poglądy na sytuację polityczną, przyczem nie omieszkął zaatakować członków obecnego rządu. Wystraszony swoją własną elokwencją po przyjeździe do Lwowa, p. Świr-

umorzenie sprawy, powołując się na art. 44 i 286 U. P. K., albowiem według zeznania p. Kosmowskiej nie użyła ona wyrazów, które przypisuje jej akt oskarżenia.

Sąd wniosek obrony odrzucił a wów czas obrońca domagał się odrzucenia

akt oskarżenia jako dokumentu nieaktualnego, albowiem akt oskarżenia nosi datę 15 września r. b. i powołuje się na zeznania świadków, które według innego dokumentu złożone były dopiero 16 b. m., a więc akt oskarżenia opierał się na zeznaniach świadków, których jeszcze nie było w chwili pisania aktu. I ten wniosek sąd odrzucił. Wreszcie OBROŃCA STAWIA WNIOSK O POWOŁANIE ŚWIADKÓW W OSOBACH PREZYDUM WIECU Z NIEDZIELI 14 B. M. ORAZ POSŁA NA SEJM Z KLUBU BB. ZDZIŚŁAWA LECHNICKIEGO.

Sąd ostatni ten wniosek obrony uwzględnił i zarządził przerwę, celem sprowadzenia świadków.

Po wznowieniu obrad do godz. 7.30 trwało przesłuchiwanie świadków oskarżenia, którzy potwierdzili dane zawarte w akcie oskarżenia.

Po krótkiej przerwie około godz. 8 wieczorem przystąpiono do przesłuchania świadków obrony.

O godz. 2.30 nad ranem sąd ogłosił wyrok, mocą którego B. POSŁANKA KOSMOWSKA SKAZANA ZOSTAŁA NA 6 MIESIĘCY WIEZIENIA z art. 154 część II (znieważenie władzy). Wobec tego, że sąd postanowił utrzymać środek zapobiegawczy w mocy, skazana p. Kosmowska pozostanie w więzieniu.

Ogóln żydowski blok wyborczy.

Sjonisci zabiegają o pozyskanie ortodoksów.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:
Po kilkudniowej naradzie pomiędzy sjonistami z Małopolski wschodniej i zachodniej oraz sjonistami z b. kongresówki zawarto wczoraj wieczorem porozumienie, mocą którego obie te partie zgadzają się wystąpić do wyborów wspólnie tworząc jednolity ogóln żydowski blok.

Ze strony sjonistów z b. kongresówki prowadzi pertraktacje b. poseł Gryn-

baum i Hartglas a ze strony sjonistów Małopolski b. poseł Rozmaryn i b. senator dr. Schreiber.

Obie organizacje sjonistyczne czynią również starania o pozyskanie do bloku żydowskiego innych stronnictw żydowskich poza sjonistami. W pierwszym rzędzie czynione będą starania o pozyskanie ogólnonarodowego bloku żydowskiego ortodoksów.

Wreszcie telegram, jaki otrzymała wczoraj rodzina p. Kluszyńskiej. W telegramie tym b. sen. Kluszyńska donosi, że bawi od kilku dni w Krakowie.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:
Od kilku dni w pewnych sferach poważne zaniepokojenie wzbudził fakt „tajemniczego“ zniknięcia b. senatorki Kluszyńskiej, która ubiegłej niedzieli przemawiała na wiecu „Centrolewu“ w Płocku i w ciągu kilku dni nie wracała do Warszawy.

Kres plotkom i domysłom położył wreszcie telegram, jaki otrzymała wczoraj rodzina p. Kluszyńskiej. W telegramie tym b. sen. Kluszyńska donosi, że bawi od kilku dni w Krakowie.

Z polecenia władz prokuratorskich aresztowano onegdaj w Chełmie b. posła na sejm z klubu ukraińskiego Pawła Wasyczuca i przewieziono go do twierdzy w Brześciu nad Bugiem.

„Prawda“ podkreśla, że wnik w wyborów świadczy o zwiększającym się zrewolucjonizowaniu Niemiec, a zwycięstwo nacjonalistów jest dowodem upadku mieszczańskiej demokracji w Niemczech.

Paryż, 17 września.
(Telegram własny „Republiki“).

Banki francuskie i angielskie starały się w dniu wczorajszym wszelkimi siłami wzmocnić kurs akcji banku Rzeszy w celu ustabilizowania kursu marki i utrzymania jej na poprzednim poziomie. „Journal Industrielle“ twierdzi, że obecnie nagle „niebezpieczeństwo hitlerowskie“ przyczyniło się do zacieśnienia więzów pomiędzy rynkami giełdowymi.

Prezydentem nowego Reichstagu

zostanie najprawdopodobniej narodowy socjalista. — Sojusz polityczny Hugenberg a z Hitlerem.

Banki zagraniczne podtrzymują kurs akcji Banku Rzeszy.

BERLIN, 17 września.

Między Hitlerem a Hugenbergiem prowadzone są rokowania w sprawie utworzenia w Reichstagu wspólnej frakcji.

Ponieważ Hugenberg zdobył 41 mandatów, Hitler zaś 107, połączeni w Reichstagu narodowi socjaliści i niemiecko-narodowi tworzyć będą najsilniejszą frakcję, rozporządzającą 148 głosami i zepchną dotychczas najsilniejszą frakcję socjaldemokratów, liczącą 143 mandaty na drugie miejsce.

Fuzja Hugenberga i Hitlera na tere-

nie parlamentarnym zmierza do opanowania przewodnictwa Reichstagu.

Równocześnie istnieją tendencje utworzenia jednej frakcji centrowej, złożonej z posłów niemieckiej partii ludowej, partii państwowej i partii gospodarczej.

BERLIN, 17 września.

Prezydent Reichstagu Loebe w porozumieniu z kanclerzem Brüningiem ustalił termin zwołania parlamentu na dzień 13 października.

Kowno, 17 września.

(Telegram własny „Republiki“).
Według wiadomości z Moskwy, dzieńniki sowieckie po raz pierwszy dopiero

w dniu wczorajszym zajęły się sprawą wyborów niemieckich.

Dziennik „Izwestia“ oświadcza, że kapitalistyczne Niemcy nie widzą przed sobą żadnej drogi, na której mogłyby uzyskać utracone w czasie wyborów siły.

Wewnątrz Niemiec widać jakieś zamieszanie, które zdaje się iść na ręce pewnemu kierunkowi polityki zagranicznej Niemiec i w razie nawet, gdyby nacjonalisci nie mieli przedstawiciela w rządzie niemieckim, to jednak dotychczasowy kurs polityki zagranicznej Niemiec, nie da się długo utrzymać.

W każdym razie wynik wyborów da asumpt do nowych ciekawych przejawów w. łonie narodu niemieckiego.

U STOP WULKANU.

Z Neapolu do Pompei droga prowadzi przez łagodne wzgórza, porośnięte wspaniałą zielenią. Nad pomarańczowymi i cytrynowymi gajami, nad lasami drzew oliwkowych, nad winnicami, gdzie łoza pnie się na tyczkach, a ciężkie grona zwisają ku ziemi, lśni najwspanialsze słońce... Gdzieś na prawo daleko na horyzoncie widnieje Wezuwusz, a pióropusz dymu nad nim wygląda, jak strzęp szarej, przeźroczystej tkaniny, zawieszony ręką natury nad obrazem radości, pogody i piękna.

Możesz wstąpić do którejś z tych maleńkich chatynek na zboczu Wezuwiusza i napić się bursztynowego „Lacrima Cristi”. Albo gęstego, słodkiego mleka koziego. Albo pogawędzić z gospodarzem o zbiorach...

Rozmawiając, zerkaś nieustannie w górę. Słyszysz o tem, jak zbiory wypadną za kilka miesięcy, a myśl ucieka do Wezuwiusza. Jeden podmuch tego potwora, jedno splunięcie lawą w doliny — a z raju, usłanego u jego stóp, pozostają zgłiszczka i szczątki...

Ale tu u podnóża, w bezpośredniej bliskości niebezpieczeństwa, nikt się z niem nie liczy. W troskach codziennego życia, w kłopotach o pole uprawne i dobytek, w radościach i smutkach życia małych ludzi, **Wezuwusz schodzi gdzieś na plan ostatni.** Czasem da znać o sobie przeciągłym wstrząsem, czasem nagle w nocy zajaśnieje gorętsza, sytsza luna, ale przecież ostatecznie stał się jakgdyby **członkiem rodziny**, świadkiem nieustannym i nieodzownym wszystkiego, co się u podnóża dzieje...

★

Kiedy przeczytaliśmy wyniki głosowania niemieckiego do parlamentu Rzeszy, jak żywy zjawiał się w pamięci obraz Wezuwiusza i czarownicy, niezapomnianej wiosny neapolitańskiej.

Czy i my nie żyjemy na zboczu wulkanu?

Dziennikarze pytali się Brianda w Genewie, jak zapatruje się na obrzymie zwycięstwo szowinistów niemieckich. Odpowiedział, że go to nic nie obchodzi, bowiem z zasady nie wtrąca się w sprawy wewnętrzne swych sąsiadów. Jeszcze jedno konwencjonalne kłamstwo, o tyle jeszcze niemądre, że i tak w nie nikt nie wierzy i nie udaje nawet, że wierzy. Nie tylko Brianda i Francję, ale całą Europę, cały świat obchodzą te wybory do głębi własnych interesów. Jakgdyby ktoś, budzony podziemnym gromem wulkanu, powiedział: „Nic mnie to nie obchodzi — to są wewnętrzne sprawy wulkanu...”

To nie są żadne wewnętrzne sprawy; prędzej jeszcze do p. Brianda czy do jego ojczyzny przyjdą aniżeli komukolwiek się zdaje...

★

Mogą przyjść prędzej i do nas samych, którzy opędzamy się przed każdą myślą o naruszeniu pokoju w Europie, jak przed natrętą muchą. Czy w lipcu 1914 roku, kiedy lato było w całej pełni i krasie, śniło się komukolwiek, że oto uderzy grom z jasnego nieba i rozleje się po Europie potokiem krwi i żelaza?...

★

Magnat prasowy amerykański Hearst, dysponujący w Stanach Zjednoczonych 20 najpoczytniejszymi dziennikami, ogła-

sza artykuł o wyborach w Niemczech. Píše on:

— Niebezpieczeństwo, które nadchodzi, widzą już nawet nawpół ślepi. Europa mogła zauważyć to już oddawna. Traktat wersalski, którego zadaniem było okrwawienie narodu niemieckiego, jest równie głupi, jak i brutalny. Wyciąga on corocznie setki milionów szpiku przemysłu niemieckiego. Oznacza przedłużenie czasu pracy, odbiera odwagę i radość życia narodowi i człowiekowi. Żaden naród dłużej takiego stanu rzeczy nie wytrzyma. Prowadzi to do bolszewizacji Niemiec. Najwyższy czas jest zlikwidować przestępstwo traktatu wersalskiego i zdjąć z Niemiec ten ciężar nie do zniesienia.

Będzie za późno, jeśli Niemcy zwrócą się do Rosji i do polityki komunistycznej.”

★

Opinia Hearsta idzie w naród amerykański. On decyduje o opinii za oceanem. A jednak tylko ludzie nieświadomi prawdziwego stanu rzeczy mogą sobie w ten sposób tłumaczyć wynik wyborów niemieckich. Nie jest to żaden wybuch rozpaczy. Naród, który rozpacza, nie oddaje swych głosów na partje, propagujące wojnę na wszystkich frontach. Naród, który rozpacza, nie mnoży przez dziesięć ilości mandatów hitlerowskich. Wybory niemieckie nie są też dlatego niczem innym, jak tylko dowodem, że stary duch rewanzu, stara dążność do hegemonii europejskiej odżyła już dziś w Niemczech w całej pełni. Zresztą, nie zamarła ona nigdy, z wyjątkiem może kilku lat, tuż po wojnie, kiedy Niemcy

pląwały się w najstrasliwym kryzysie inflacyjnym.

Artykuły Haersta nie są niczem innym, jak tylko propagandą na rzecz Berlina, jak tylko pogroźką, której polityka niemiecka i jej sympatycy mają się przy każdej okazji.

★

Dlatego nie wierzyliśmy w politykę pokojową Stresemanna. Była to tylko jedna z form, jedna z dróg, które mieli stanąć na nogi, aby zdobyć przewagę w Europie. Nie wierzymy w szept porozumienia francusko-niemieckiego ze strony Niemiec.

Treviranus i 6 milionów głosów, oddanych na najskrajniejszą prawicę bojową nacjonalistyczną — oto jest wyraz prawdziwej istoty społecznych Niemiec.

★

Nie chodzi nam o wytworzenie alarmów, ale chodzi o spojrzenie prawdzie głęboko w oczy, bo tylko wtedy, kiedy sytuacja jest jasna, można pracą odwrócić niebezpieczeństwo.

Zasiewamy winnice, budujemy domy i uprawiamy pola u stóp niewygasłego wulkanu, który uśmiecha się ku niebu zielonością swych stoków. Ale nad wulkanem unosi się lekka, przejrzysta mgła, która zdradza, że w głębi nurtują masy rozpalonej lawy i czai się śmierć i zniszczenie.

Powoli, ale pewnie zbliża się wybuch, który może nastąpić równie dobrze dziś, jak i po długich latach.

Powoli, ale pewnie — langsam, aber sicher!..

Czesław Ołtaszewski.

Wybory do rady Ligi narodów.

W skład rady weszły: Gwatemala, Irlandja i Norwegja.

Genewa, 17 września.

Polska Agencja Telegraficzna

Szwajc. Agencja Telegr. Wybory uzupełniające do rady Ligi Narodów dały oczekiwane powszechnie wyniki.

W głosowaniu brało udział 52 przedstawicieli poszczególnych państw. Absolutna większość wynosiła więc 27 głosów.

Zostały wybrane na członków rady: Gwatemala, która uzyskała 41 głosów, Irlandja — 36 głosami i Norwegja — 38 głosami. Portugalia uzyskała 30 głosów, jednakże mimo osiągnięcia absolutnej większości, nie została wybrana, wobec zajęcia trzech wakujących miejsc przez wzmiankowane powyżej państwa.

Po przeprowadzeniu wyborów przewodniczący zgromadzenia złożył życzenia nowo-obranym państwom z racji ich wyboru, poczem przerwał posiedzenie na krótką chwilę, ażeby dać delegatom sposobność naradzenia się w sprawie mających nastąpić wyborów uzupełniających do stałego Trybunału Międzynarodowej Sprawiedliwości wobec ustąpienia z Trybunału przedstawiciela Ameryki, Hughesa. Mimo zbliżających się bowiem powszechnych nowych wyborów do Trybunału przeprowadzenie wyborów uzupełniających stało się niezbędne, gdyż w myśl obowiązujących postanowień bieżące sprawy muszą być załatwiane w tym samym składzie sędziów Trybunału.

14 maszyn piekielnych

i zwłoki terrorysty wykryły władze angielskie.

LAHORE, 17 września.

Władze angielskie wpadły na trop olbrzymiego sprzysiężenia.

W pobliżu miejscowości Ravi znaleziono w pewnym miejscu zakopane zwłoki, w okropny sposób poszarpane, a niedaleko stamtąd 14 zakopanych maszyn piekielnych. Jak stwierdzono, maszyny te posiadały olbrzymią siłę wybuchową. Przepuszczają, że są to zwłoki pew-

nego terrorysty nazwiskiem Czarani, który niedawno temu znikł bez śladu, prawdopodobnie miał on polecenie wyrobienie maszyn piekielnych i zginął, rozszarpany wybuchem jednej z nich.

Towarzysze jego zakopali następnie zwłoki zarówno jak resztkę maszyn w obawie wykrycia.

W związku z wykryciem zwłok i maszyn, policja aresztowała 20 osób.

Nowy akt sabotażu.

Sodpalenie magazynów kolejowych we Lwowie.

Lwów, 17 września.

Wczoraj znów wykryto we Lwowie nowy akt zamachu sabotażowego. Zamachu dokonano na magazyn kolejowy Nr. 4 na dworcu kolejowym, znajdującym się obok przedmieścia Lewandówka.

Niewyśledzeni sprawcy oblali naftą ścianę magazynu na przestrzeni 7-mi metrów, poczem przy pomocy papieru oblanego naftą i wiązki siana usiłował podpalić budynek.

Narazie niewiadomo, z jakiej przyczyny ogień nie wybuchnął. Prawdopodobnie sprawcy w ostatniej chwili zostali spłoszeni.

Dozorca magazynu znalazł pod ścianą litrową flaszkę nafty, papier oblany

naftą, wiązkę siana i wypalone zapalki. Stwierdził również, że ściana magazynu jest oblana naftą.

O odkryciu tem dozorca zawiadomił władze kolejowe i policyjne, które wdrożyły natychmiast śledztwo, poszukując zbrodniczych zamachowców.

Kolorowe otoki i ciemne spodnie dla oficerów wszystkich broni.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

Dowiadujemy się, że w najbliższych dniach podpisze II-gi wiceminister spraw wojskowych, gen. Fabrycy rozkaz o wprowadzeniu w wojsku pewnych zmian w umundurowaniu.

Na podstawie wydanego niedawno rozkazu otrzymali uczniowie szkół wojskowych kolorowe otoki na czapkach, zależnie od rodzaju broni i prawo noszenia w specjalnie uroczystych okazjach ciemnych spodni z lampasami.

Nowy rozkaz II-go wiceministra spraw wojskowych wprowadzi kolorowe otoki na czapkach w całym wojsku i ciemne mundurowe spodnie galowe dla oficerów wszystkich broni i służb.

Sensacyjna kradzież polityczna w Genewie.

Delegatowi angielskiemu wykradziono klucze do kaset depeuszowych.

Londyn, 17 września.

(Polska Agencja Telegraficzna).

„Daily Mail” w korespondencji z Genewy ujawnia sensacyjną wiadomość, że kradzież, dokonana przed paroma dniami w Genewie w nocy z pokoju brytyjskiego delegata parlamentarnego, sekretarza ministra Hendersona, prof. Noela Bakera, nie była dziełem zwykłych złodziei, lecz kradzieżą polityczną, zmierzającą do zdobycia klucza do oficjalnych kaset depeuszowych.

„Daily Mail” twierdzi, że złodzieje zdolali skraść taki klucz ze spodni Bakera leżących w pokoju, wobec czego Foreign Office zarządziła zmianę wszystkich kluczy otwierających kasety depeuszowe.

Popołudniowy „Staar” potwierdza tę wiadomość, podkreślając, że ze strony czynników oficjalnych panuje zupełna tajemniczość.

Powódź na Śląsku

Wisła wystąpiła z brzegów.

Bielsko, 17 września.

Wskutek długotrwałych i obfitych opadów deszczowych w pow. bielskim wylała Wisła, Iłownica, Jasienica i potoki dopływowe.

Pod wodami Wisły znalazła się częściowo miejscowość Zarzecze; Jasienica zalaza Zabrzeg.

Droga powiatowa w Zabrzegu i Bronowie zupełnie zniszczona, wskutek czego ruch na linii Dziedzice — Bielsko został przerwany.

Min. spraw wewn. wydało już szereg zarządzeń ratowniczych i zapobiegawczych przed dalszą powodzią.

TEATR MIEJSKI.

„Krakowiaci i Górale“ w inscenizacji Zygmunta Nowakowskiego, grane będą w dalszym ciągu dziś oraz w sobotę, w niedzielę i w poniedziałek wieczorem. — Dziś ceny niższe: od 1 zł. do 5.50.

Wznowienie „Karola i Anny“.

Dramat wojenny Leonarda Franka „Karol i Anna“ wznowiony będzie jutro w piątek wieczorem na scenie teatru miejskiego i powtórzy w sobotę o godz. 4-ej po południu oraz we wtorek. W rolach naczelnych: Br. Bronowska, Sł. Niedźwiecka, L. Zbucki i L. Madaliński. — Ceny niższe.

„Spór o sierżanta Gryse“.

Rozpoczęły się pełne próby z głosnej nowości repertuarowej A. Zweiga. Rolę tytułową Grysy odtworzy Jerzy Woskowski. Główną rolę kobiecą — Irena Horecka.

TEATR KAMERALNY.

Jutro, w piątek, wznowienie przedstawień w odnowionej sali Grand-Hotelu. Dana będzie komedia paryska L. Verneuil'a „Egzotyczna kuzynka“.

TEATR POPULARNY.

Co wieczór o godzinie 8.15 powieść sceniczna Jerzego Żuławskiego „Eros i Psyche“.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA.

Dziś o godz. 8.15 wieczorem premiera niegranej jeszcze w Łodzi melodramatu w 9-ciu odsłonach „Niewinnie skazany“. Reżyserował J. Pilarski. — W piątek, sobotę i niedzielę w dalszym ciągu „Niewinnie skazany“ — Ceny od 50 groszy do zł. 2.50. — Początek o godzinie 8-ej min. 15 wiecz.

TRUPA WILEŃSKA W SALI FILHARMONJI.

Trupa wileńska daje już w Filharmonii nieodwołalnie ostatnie przedstawienia swego boga tego repertuaru.

Dziś, w czwartek poraz ostatni „Dybuk“ An-skiego.

Jutro po cenach ulgowych „Pieśń własnej niedoli“ Osipa Dymowa.

TEATR REWIJ „DOBRY WIECZÓR“.

Rewija p. t. „Mów mi Piolku“ stała się sensacją dnia Łodzi. Codziennie dwa przedstawienia, początek o godz. 7.30 i 9.30, w soboty, niedziele i święta o godz. 5.30, 7.30 i 9.30. Przedprzedaż biletów odbywa się w biurze „Reklama Polska“, ul. Piotrkowska Nr. 101, tel. 126-89 od godz. 11 rano do 4 po poł.

PRZEDSTAWIENIA DLA PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Komisja porozumiewawcza związków pracowników umysłowych podaje do wiadomości, że wznawia sprzedaż biletów ulgowych do teatrów miejskich.

Przedstawienia dla członków organizacji zrzeszonych w Komisji porozumiewawczej w teatrze miejskim odbywać się będą stale w czwartki każdego tygodnia; w teatrze Kameralnym w poniedziałki, a w teatrze Popularnym w środy każdego tygodnia.

Bilety na przedstawienia są do nabycia w sekretariacie komisji codziennie od godz. 10 rano do 7.30 wieczorem za wyjątkiem świąt i niedziel.

ZABAWA OGRODOWA.

W niedzielę, dnia 21 września b. r. (a w razie niepogody w dniu 28 b. m.) odbędzie się wielka zabawa ogrodowa w Helenowie, urządzona przez Towarzystwo przyjaciół Związku Strzeleckiego.

Dochód przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe. Na program złożą się liczne atrakcje, między innymi 1) loteria fantowa z bardzo cennymi fantami, 2) konkurs dla dzieci z 3-ma cennymi nagrodami, 3) tańce, 4) ognie sztuczne, 5) strzelnica i wiele innych. Wejście 1 zł., a dla uczniów, dzieci i żołnierzy 50 groszy.

Inauguracja sezonu teatralnego w Łodzi.

„Eros i Psyche“ w Teatrze Popularnym.

„Krakowiaci i Górale“ w Teatrze Miejskim.

W ubiegłym tygodniu otwarły swe podwoje teatry miejskie sztukami polskimi i to nie pierwszej młodości. „Eros i Psyche“ ma już przeszło ćwierć wieku, „Krakowiaci i Górale“ grane są na scenach polskich aż 137 lat. Mimo to komedjo-opera Bogusławskiego wydaje się nam młodsza, niż względnie „nie stara“ powieść sceniczna Żuławskiego.

Sztuka teatralna jest jak kobieta: ma tyle lat, na ile wygląda. O jej sile życiowej niesprawiedliwie jest sądzić tylko z jej metryki. Czasem w metryce możemy wyczytać wiek noworodka, a mimo to sztuka jest stara: niemowlę przyszło na świat odrazu z uwładem starcem.

Każda sztuka składa się z materji i duszy. Materja — to powłoka zewnętrzna, forma, w jakiej ucieleśniona została idea utworu. Ale idea ta jeszcze nie jest duszą sztuki. Idea może być martwa, książkowa, lub czasem tylko mieć pozory-krwistości przez swą aktualność.

Duszą sztuki nazwałbym zawartą w niej ilość energii uczuciowej, promieniującej na widownię; zachodzi tu pospolity proces przemiany energii potencjalnej na kinetyczną; odczuwamy go, jako ten tajemniczy fluid, skuwający niewidzialnym łańcuchem scenę i widownię. W sztuce filozoficznej ten proces wogóle odbyć się nie może. — Tego rodzaju utwory trafiają do naszego rozumu, a nie do serc i dlatego ich żywot sceniczny jest ograniczony.

„Eros i Psyche“ jest świetnie napisanym utworem teatralnym, ale bez duszy. Stąd rzecz można wskrzesić, lecz tylko na krótki czas. „Krakowiaci i Górale“ mimo, iż powstały w wieku osiemnastym, mają w sobie silny potencjał uczuciowy i dlatego też będą **wiecznie młode**, jeśli znajdzie się reżyser, który potrafi duszę sztuki wywołać i nadać jej kształty cielesne, odpowiadające charakterowi epoki „odmładzania“...

„Eros i Psyche“, sztuka Żuławskiego, cieszyła się na scenie polskiej olbrzymim powodzeniem od dnia swej pra-

premijery. Złożyły się na to: efektywność obrazów, dostępna symbolistyka i tania filozofja, zręczny język, melodramatyczność nastrojów, a przedewszystkiem dwie kapitalne role sceniczne. Tym zaletom sztuka Żuławskiego zawdzięcza wszystkie swe sukcesy. Dziś plastyka niektórych obrazów zbladła. Scena rewolucji francuskiej nie może obecnie budzić tego oddźwięku, co przed rokiem 1914. „Dzień dzisiejszy“ mający być fotografią zgnilizny obyczajowej góry burżuazyjnej jest tylko bladą kopją tego, co stworzyłby na ten temat autor współczesny. Bodaj najbardziej pulsująca krwią jest obraz „Pod krzyżem“. Scena, w której zakonnica Psyche, zamknięta w mrocznych murach klasztoru, rwie się do słońca i do życia, jest bodaj jedyna w utworze, której barwy po latach dwudziestu pięciu nie zbladły.

Rzecz wystawił p. Konstanty Tatar-kiewicz doskonale. Bodaj to najlepszy spektakl, jaki oglądaliśmy w Teatrze Popularnym. Na małej płytce scenie zmontowano sześć obrazów w tempie szybkim, dając widowisko — mimo pewnych niedociągnięć aktorskich równe i efektowne.

Psyche grała p. Skrzydłowska. Jest to jedna z najtrudniejszych ról teatru polskiego, przekraczająca znacznie możliwości artystyczne aktorki. Trudności od twórcze zarówno Psyche, jak i Blaksa, polegają na tem, iż są to dwie symboliczne postacie, które widzimy w sześciu różnych sytuacjach i w sześciu różnych kształtach cielesnych, lecz o jednakowej duszy. Aktorzy tedy muszą stworzyć w jednej sztuce, w czasie jednego wieczoru sześć różnych typów scenicznych o tem samym fundamentalnym podłożu psychicznym.

P. Skrzydłowska potrafiła wprowadzić nadać Psyche pewien jednolity ton wewnętrzny, nie umiała jednak stworzyć jej sześciu odmiennych powłok cielesnych, dzięki czemu stawała się chwila mi monotonna.

Drugą wielką rolę sztuki — Blaksa,

grał p. Kijowski — nader udatnie. Jego Blaks narysowany wyraźnie, konsekwentnie przeprowadzony przez sześć epok świata, oddany był plastycznie i z wielkim umiarem artystycznym.

P. Staszewski, jako Eros, — zawiódł.

Otwarcie sezonu w Teatrze Miejskim „Krakowiakami i Góralami“ uważamy za posunięcie bardzo szczęśliwe. Sztuka narazie nie cieszy się tem powodzeniem, na jakie zasługuje, co jest wynikiem pewnego uprzedzenia do tego rodzaju utworów, które normalnie są wystawiane, albo jako patriotyczne szopki, albo jako wodewile ludowe ze śpiewami i tańcami.

Dr. Nowakowski, stworzył z „Krakowiaków“ przepiękną, arcykolorową symfonię słoneczną.

Eksperyment przetransponowania motywów ludowych na kategorię teatralne współczesne udał się znakomicie. Spektakl jest uroczy, na co złożyła się nie tylko barwna inscenizacja dr. Nowakowskiego, ale i doskonała gra wszystkich wykonawców sztuki z p. Relewicz-Ziemińską na czele, oraz piękne dekoracje p. Kudewicza i dobrze brzmiąca orkiestra pod doskonałym kierownictwem dyr. Rydera.

W najbliższych dniach wszystkie trzy sceny dadzą nowe premijery — tym razem sztuk współczesnych.

Właściwa praca za kulisami zaczęła się dopiero w tygodniu bieżącym, po powrocie z urlopów najwybitniejszych aktorów. Teatry nasze mają w roku bieżącym ciężkie zadanie do spełnienia: muszą odzyskać stracone zaufanie publiczności. Mamy nadzieję, że w najbliższym czasie celu swego dopną. Należy jeno jaknajprędzej wziąć „tempo ponad sto“...

W. POLAK.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Czytajcie
„EXPRESS WIECZORNY“

Koncert Ady Sari.

Inauguracja sezonu w Filharmonii.

Nieźródnana mistrzyni sztuki wokalnej, fenomenalna Ada Sari wystąpiła onegdaj na koncercie inauguracyjnym w sali Filharmonii. W szeregu

pieśni i arji operowych wykazała p. Sari obok olśniewającej wirtuozeryj, która tylokrotnie podziwialiśmy, wykwint, smak i kulturę artystyczną w tak wysokim gatunku, na jaki zdobyć się potrafił jedynie najwięksi, wybrani śpiewacy doby współczesnej. Niezwykła łatwość osiagania najwyższych rejestrów skali, słodycz głosu, miękkość przejęć, a obok tego brawurowy temperament bez jakiegokolwiek skłonności do przesady, czy przejawienia efektów — stwarzają tę atmosferę zachwytu i uwielbienia, któremi tak zasłużyła publiczność nasza darzy artystkę.

Niezwykle subtelnie i z wielką znajomością sztuki akompanjamentu towarzyszył artystce na fortepianie p. W. Witkowski.

L. P.

WYCIEZKI Ż. T. K.

Ż. T. K. organizuje następujące wycieczki: W sobotę, dn. 20 b. m. — do zakładów przemysłowych Włocławskiej Manufaktury, po południu — na cmentarz wojskowy pod Rzgowem.

W niedzielę, dn. 21 b. m. zwiedzi się 3 synagogi, dzielnicę Bałut i cmentarz żydowski przy ul. Brzezińskiej. Po południu — kolonię mieszkaniową na Polesiu Konstantynowskim.

W dn. 11 i 12 października — do Rawy Maz. N. Miasta n/Pilica, Drzewicy i Opoczna. W dn. 14 i 15 października — do Warszawy.

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ „POLSKIEGO RADIA“.

CZWARTEK, dnia 18 września 1930 r.

11.58—12.05 — Sygnał czasu z W-wy i helnał z Wieży Marjańskiej w Krakowie. 12.05—13.15 — Muzyka z płyt gramof. Gramofon i płyty z f. A. Klingbell, Łódź, Piotrkowska 160. 13.15—13.20 — Odczytanie programu dziennego i repertuar teatrów i kin. 13.20—16.50 Przerwa. 15.50—16.50 Nowogrodzkie jako teren turystyczny — wygl. p. Adolf Rogalewicz (transmisja z Warszawy). 16.15—17.10 Muzyka z płyt gramof. (tr. z W-wy). 17.10—17.25 Komunikat Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (tr. z W-wy). 17.35—18.00 Wśród książek — przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. H. Mościcki. 18.00—19.00 Koncert solistów. Wykonawcy: Lidia Korecka (sopr.), Róża Krągoldówna (skrz.), prof. Ludwik Urstein (akomp.) (tr. z W-wy). 19.00—19.20 Rozmaitości. 19.20—19.45 Płyty gramof. (tr. z W-wy). 19.45—20.00 Komunikat Izby Przem. Handl. w Łodzi, odczytanie programu na dzień następnny, komunikat sportowy i sygnał czasu z W-wy. 20.00—20.15 Prasowy dziennik radiowy (tr. z W-wy). 20.15—20.30. Kwadrans literacki. Fragment z „Godów życia“ (tr. z Warszawy). 20.30—21.35 Koncert z Poznania. 21.35—22.00 Koncert z Warszawy. 22.00—22.15 Pp. red. Zdzisław Marynowski i Jan Ignacy Targ wygłoszą felieton p. t. „Relacja z bitwy warszawskiej w mikrofonie Polskiego Radia“ (tr. z W-wy). 22.15—24.00. Komunikaty: meteor., polic., sport., oraz muzyka taneczna z kawiarni „Gastronomia“ w Warszawie.

Nieście pomoc
najbiedniejszym!

SENSACJA!

Najstojniejsi artyści teatrów stołecznych

Ludwik Solski
Marja Górczyńska
K. Junosza-Stępowski
Zbyszko Sawan

w przepięknym polskim całkowicie po polsku nagrany filmie przez wytwórnię zagraniczną

„PARAMOUNT“

p. t.
„Tajemnica Lekarza“

p-g. utworu scenicznego James Barriego
 przekład Włodzimierza Perzyńskiego.

Wkrótce w dźwiękowym
GRAND-KINIE.

KRONIKA	
WRZESIEŃ	Dzisiaj Józefiny Ireny, Jutro Januarego
18	—
CZWARTEK	Wschód słońca 5,14 Zachód słońca 17,48 Wschód księżycy 00,00 Zachód księżycy 12,24 Długość dnia 16,57 Ubyło dnia 4,22

Rejestracja rocznika 1912

Kto ma się zgłosić dziś.
Dzisiaj, w czwartek, dnia 18 września 1930 r., do rejestracji w lokalu biura policyjno-wojskowego (Piotrkowska Nr. 212) w godzinach od 8-ej rano do 15-ej, winni się zgłosić mężczyźni urodzeni w 1912 roku, zamieszkałi na terenie IV-go komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter H, Ch, I, J, K, L, Ł, i zamieszkałi na terenie XI komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: R, S, Sz, T, U, W, Z, Ż.

Inspekcja powiatu słupeckiego

Dnia 16-go września r. b. p. wojewoda Wł. Jaszczolt, dokonał inspekcji powiatu słupeckiego.

Wiceprezydent Wielński jest ciężko chory.

Jak się dowiadujemy jedna z agencji reporterskich, choroba wiceprezydenta dr. Wielńskiego, przybrała bardzo poważny charakter. Jest on ciężko chory na tle astmatycznym i nie ma nadziei, by w najbliższym czasie mógł objąć urzędowanie. (b)

Konkurs na budowę łaźni.

Jak się dowiadujemy, magistrat w dniach najbliższych rozpisze konkurs na budowę wielkiego gmachu na Poleśiu Konstantynowskim na nowoczesną łaźnię wraz z wannami i prysznicami. Tamże mieścić się będą elektryczne pralnie i suszarnie. (p)

Urzednicy Kasy Chorych

żyją ponad stan — Znamienny okólnik Komisji Kasy Chorych.

Od pewnego czasu ustalono, iż bardzo wielu urzędników kasy chorych jest poważnie zadłużonych, przyczem, jakoby, co trzeci urzędnik kasy, ma nałożony areszt na pensję.

Komisarz kasy chorych wydał, jak nas informują, okólnik do pracowników kasy chorych, w którym, widząc w przytoczonym wyżej zjawisku, życie nad stan zadłużonych zbytnio pracowników, wzywa do niezaciągania zobowiązań, któreby narażały całość pensji pracownika, przez nakładanie na nią aresztu, przyczem okólnik daje do zrozumienia, że przy ewentualnych redukcjach zadłużeni urzędnicy będą przedewszystkiem brani pod uwagę. (a)

Matki! Chronie dzieci
przed zarażeniem się
przeziębieniem, anginą,
bólom gardła

zapomnij
Panflaviny
w PASTYLKACH.
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Dyżury aptek.

Dzisiaj dyżurują apteki: G. Antoniewicz (Pabjanicka 50), K. Chądzyńskiego (Piotrkowska 164), W. Sokolewicz (Przejazd 19), R. Rembielińskiego (Andrzeja 28), J. Zundelewicz (Piotrkowska 25), M. Kasperkiewicz (Zgierska Nr. 54), S. Trawkowskiej (Brzezińska Nr. 56).

„Centrolew” chce wciągnąć Niemców.

Niemcy odnoszą się negatywnie do tej myśli, nie chcą również iść do wyborów z mniejszościami słowiańskimi natomiast chętnie połączą się z żydami.

Zapytywany o bieżące sprawy polityczno - wyborcze, b. poseł Utta (klub niemiecki) oświadczył, że Niemcy otrzy mywoli kilkakrotnie oferty, zapraszające ich do „Centrolewu”.

Niemieckie stronnictwo mieszczańskie ustosunkowuje się, jak twierdzi p. Utta, negatywnie do tej propozycji, natomiast w dalszym ciągu dąży do kooperacji wyborczej z żydami. Żadną miarą nie pójdzie z mniejszościami słowiańskimi, ze względu na ich stanowisko antypaństwowe.

P. Utta wierzy, że przy wspólnej liście niemiecko-żydowskiej, uda się przeprowadzić niemieckich i żydowskich posłów i senatorów w Łodzi, w okręgu łódz kim, w Koninie, we Włocławku, Płocku, Białymstoku, Kaliszu i Piotrkowie.

Zarówno żydzi jak i Niemcy, twierdzi p. Utta, ustosunkowują się rzeczowo wobec poczynań rządów, niema zatem między temi mniejszościami żadnych sprzecznosci, zaś ordynacja wyborcza domaga się połączenia.

Ludność niemiecka w Polsce nie ma żadnych aspiracji, o ile chodzi o władzę w państwie. Jest ona zainteresowana w tem, aby w kraju panował ład, spokój i możliwość normalnej pracy.

Niemcy w Polsce dążą do faktycznego równouprawnienia i do możliwości pielęgnowania swych odrębności w dziedzi nie kulturalno-narodowej. (b)

Własna lista P.P.S.-frakcji

W tych dniach odbyło się w Warszawie posiedzenie centralnych władz

partyjnych P.P.S - frakcji rewolucyjnej. Na posiedzeniu tem ostatecznie zdecydowano sprawę ustosunkowania się tego stronnictwa wobec aktualnych zagadnień związanych z wyborami do sejmu i senatu.

W wyniku dłuższych narad postanowiono poszczególnym lokalnym organizacjom partyjnym pozostawić wolną rękę w układaniu list kandydatów, w tym sensie, że dopuszczalne jest zgłaszanie w poszczególnych okręgach akcesu do B.B. i wystawianie własnych list.

W Łodzi, jak się dowiadujemy, P.P.S.-frakcja rewolucyjna pójdzie do wyborów z własną listą. Z Łodzi na pierwszym miejscu kandydować ma b. posłanka Praussowa, z terenu zaś okręgu łódzkiego miejscowy działacz partyjny, p. Prajss.

Żydowski blok wyborczy dotychczas jeszcze nie jest gotów.

Dotychczasowe narady ugrupowań żydowskich nie doprowadziły jeszcze do wyników. Rokowania wejdą w fazę dopiero po utworzeniu wspólnego bloku sjonistycznego. Poważną przeszkodą do ogólnego bloku żydowskiego jest osoba jednego z przywódców ortodoksów którego kandydaturze sprzeciwiają się sjonisci. W łonie sjonistów istnieje poważna grupa z b. posłem Grynbaumem na czele, sprzeciwiająca się wogóle sojuszwowi z „Agudą”. Na tem tle doszło do gorącej wymiany zdań na naradzie centralnej organizacji sjonistycznej z b. Kongre sówki, Małopolski wschodniej i zachodniej. W sprawie połączenia poszczególnych grup żydowskich interwenjował u „cadyka” z Góry Kalwarii attache handlowy w Palestynie dr. Hausner i usiłował wpłynąć na cadyka, aby „Aguda”

Wolność sumienia „w Strzelcu”.

Jak nas informują władze główne Związku Strzeleckiego, zasada apolityczności Związku, jako organizacji przysposobienia wojskowego, jest nadal utrzymana w mocy. Wszelkie osobiste angażowanie się komendantów Związku, lub podległych im oddziałów w jakakolwiek akcje wyborczą, jak również uczestnictwo umundurowanych strzelców w wiecach, zebraniach przedwyborczych i agitacjach jest zabronione. Niedopuszczalnym jest również oficjalne popieranie przez władze strzeleckie jakichkolwiek list i kandydatów.

Rozumie się, iż powyższe nie dotyczy obywatelskiego obowiązku wykorzystania przez pełnoletnich strzelców przysługującego im prawa głosowania. Obowiązek ten w dniu wyborów winien być przez nich wypełniony. Podkreślić należy, że w tym wypadku władze naczelne pozostawiają każdemu strzelcowi wolność sumienia w wyborze odpowiadającej mu listy.

Nowa „epidemia” w Łodzi.

Ofiara jej padają wyłącznie członkowie komisji wyborczych.

W Łodzi wystąpiła obecnie dziwna „epidemia”, ofiara której padają wyłącznie osoby, powołane do pracy w komisjach obwodowych wyborczych. Jak nas informują, na 165 obwodów wyborczych, znajdujących się na terenie Łodzi, niema ani jednego obwodu, któryby miał dostateczną ilość pracowników, albowiem mianowani członkowie komisji nadsyłają zawiadomienia, iż z powodu choroby czynności im powierzonych wypełniać nie mogą.

Zaznaczyć należy, iż zjawisko to spowodowane jest nie tylko tem, że praca w komisjach jest honorowa, a raczej tem, że na kandydatów do komisji obwodowych desygnuje się byłych członków komisji z wyborów poprzednich, przytem najczęściej urzędników państwowych. W międzyczasie między jednymi wyborami a drugimi, ówczesni członkowie zmieniali niejednokrotnie zawód, miejsca zamieszkania, stan i t. p., co powoduje obecnie rozmaite trudności. Poza tem zmiana adresów powoduje tego rodzaju wypadki, że kandydatom, którzy w czasie wyborów poprzednich mieszkali na Widzewie, przydziela się w tej okolicy komisje obwodowe, wtedy, kiedy zdolali się oni przenieść do Marysina i, pozostając bez pracy, muszą szukać środków na przejazd do komisji. (a)

Uwiedziona przez narzeczonego dziewczyna rzuciła się pod pociąg.

We wsi Retkinia pod Łodzią mieszka rodzina Pawerowskich, z jedyną córką, 18-letnią Marianną.

W tym roku u Pawerowskich wynajął mieszkanie niejaki Stanisław Jezierski, rzekomo zamieszkały w Łodzi przy ul. Żeromskiego Nr. 85. Między Jezierskim a młodą dziewczyną nawiązała się nić sympatii, która zamieniła się w miłość.

Jezierski, urzędnik bankowy, oświadczył się o rękę swej ukochanej i został przez jej rodziców przyjęty, przyczem ślub miał się odbyć w drugiej połowie września. W pierwszych dniach września Jezierski powrócił do Łodzi, oświadczaając, iż jedzie powiadomić rodzinę o ślubie i wystarać się o niezbędne dokumenty.

Mijały dni, a Jezierski do wsi nie powracał. Przypuszczając, iż stało się jakieś nieszczęście, Marianna udała się

do Łodzi pod wskazany przez narzeczonego adres. Tam stwierdziła, iż w domu przy ul. Żeromskiego 85 nie mieszka jej narzeczonny.

Powracając do domu, obok plantu kolejowego, ujrzała nagie pociąg 514, dążący z Pabjanic do Łodzi. W momencie, gdy pociąg był oddalony od niej zaledwie o kilka metrów, rzuciła się pod kola lokomotywy. Maszyniście nie udało się zatrzymać pociągu. Nieszczęśliwa dziewczyna zniknęła pod deską ochronną. Pociąg zdołano dopiero zatrzymać po przejechaniu jeszcze 200 metrów.

Zawezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził u nieszczęśliwej dziewczyny obcięcie obojczyków oraz ciężkie potłuczenie całego ciała. Lekarz przewiózł denatkę w agonii do szpitala św. Józefa. (p)

Raid okrężny awionetek. Jednym z punktów trasy będzie również Łódź

Jak się dowiadujemy, staraniem zarządu głównego Ligi Obrony Powietrznej Państwa i Aeroklubu Polski, w dniu 24 września r. b. rozpocznie się trzeci konkursowy raid awionetek.

Do konkursu zgłoszonych zostało 27 awionetek typu polskiego, wykonanych wyłącznie w kraju.

Po próbach technicznych wszystkie maszyny zostały zakwalifikowane do konkursu.

Najważniejszy punkt konkursu, to lot okrężny na dystansie około 3.000 kilometrów. Z ważniejszych miast, objętych trasą lotu, wymienić należy: Warszawę, Brześć nad Bugiem, Grodno, Wilno, Lublin, Łuck, Lwów, Kraków, Katowice, Łódź, Poznań, Toruń.

Awionetki, biorące udział w locie okrężnym, będą na lotnisku w Lublinku pod Łodzią w dniu 4 października r. b., w przewidywanym czasie między godz. 10 rano a 3-cią po poł.

Lekarz-dentysta
FANNY HOROWICZ
powróciła

i przyjmuje od 10-1 Cegielniana 25,
tel. 108-26 oraz od 3-7 w Lecznicy
Piotrkowska 294, tel. 122-89

Sydzien przeciwniemiecki.

Komenda główna Związku Strzeleckiego organizuje na terenie całej Polski w terminie od 21-28 września r.b. „Tydzień przeciwniemiecki”. Celem akcji jest wykazanie zdecydowanego stanowiska w związku z napaściami niemieckimi. W myśl powyższego komenda okręgu łódzkiego przystępuje do zorganizowania tygodnia.

Program akcji „Tygodnia przeciwniemieckiego” obejmuje: a) urządzenie akademii protestacyjnych, b) propagandę przeciwniemiecką wśród strzelców, c) akcje finansowa, mającą na celu przyjęcie z pomocą wychowania obywatelskiego i uświadomienia państwowego na Pomorzu d) wzmoczenie gotowości strzelców do czynnej obrony całości granic naszego państwa.

Pełna tabela wygranych loterii państwowej.

5-ta klasa—8-my dzień ciagnienia.

Dzisiaj, w ósmym dniu ciagnienia 5-jej klasy 21-jej polskiej loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

60.000 zł. na Nr. 160169.

20.000 zł. na Nr. 54037.

Po 10.000 zł. na N-ry: 123979 131005 168066.

Po 5.000 zł. na N-ry: 141136 145439.

Po 3.000 zł. na N-ry: 37112 39043 50544 132422 145734.

Po 2.000 zł. na N-ry: 553 8591 15021 29566 63064 68724 105758 126369 131274 165517 191424.

Po 1.000 zł. na N-ry: 25070 32957 34399 45929 52864 57798 70191 71493 80160 90719 119414 124964 160674 170628 174844 176907 177826 188645 189305 197466 199118 202463.

Po 600 zł. na N-ry: 2541 3854 6927 27722 30014 31553 45194 47912 48735 64569 70709 73965 84831 85387 89156 96660 106401 121158 122575 122979 124569 128096 128179 138962 148043 156652 157816 158161 162044 164716 169198 184111 190798 192692 202158 204422 207183 209886.

Po 500 zł. na N-ry: 706 815 1142 3185 6552 8821 10186 10551 12388 18054 19910 19914 20473 26561 28365 31357 31492 34357 34364 40607 41483 41593 41848 44443 45175 45495 46157 46453 47563 49954 51213 51591 52399 54183 54782 54926 57959 61155 63921 65706 66761 67859 67919 69133 69344 69469 69694 70513 73262 74673 75635 75617 75835 77486 77681 79153 79558 79779 80109 80611 80938 83045 83428 84214 84335 85252 89810 91828 93092 94730 96664 97994 100788 101107 104090 106391 107038 107339 107418 108472 114762 121429 124287 128086 130966 134310 134354 134824 135446 135752 142174 145733 146019 156270 156426 156561 161224 163377 164120 164146 164787 165645 166318 170521 172014 176198 176737 176854 180376 182086 182357 185962 186326 187443 187443 187721 189993 190223 191946 192930 195192 197730 198460 199151 199575 200873 202443 202592 205602 207465 207815 208016 208584 208621.

STAWKI:

123 249 74 441 544 99 623 709 898 981 1232 308 45 91 475 563 606 43 2077 135 620 21 63 77 750 449 60 3071 165 353 416 515 50 664 90 707 541 4079 124 338 563 7 624 42 741 78 5082 311 800 1 8 615 79 94 865 932 Eo 6004 29 75 78 217 309 75 457 67 602 53 722 33 47 7033 63 109 50 212 49 339 65 72 79 435 54 644 52 71 797 879 89 980 8048 64 99 184 207 9 30 88 354 519 712 22 46 48 831 900 72 9120 221 54 362 494 95 562 625 741 94 877 99 100039 118 76 319 66 417 365 611 57 11016 311 415 602 60 711 76 838 72 920 92 12014 93 95 164 219 25 51 323 85 577 846 13036 45 54 198 242 51 64 67 309 37 536 67 85 625 733 850 65 945 14180 212 48 97 346 89 428 70 594 644 81 869 15074 107 285 422 92 671 84 758 909 43 16008 63 211 66 83 384 584 914 17152 211 33 62 302 47 88 95 663 81 704 30 86 868 929 57 18018 34 126 87 95 206 342 433 62 688 777 81 843 89 19073 97 98 100 217 68 305 417 83 604 67 707 814 923 20006 18 34 58 92 104 20 40 64 314 60 87 466 592 656 716 869 96 97 955 59 21014 73 76 92 137 262 95 307 419 508 12 701 969 86 22911 32 76 153 444 613 19 740 43 968 987 42 69 23024 166 284 329 69 494 524 27 634 834 24001 45 115 16 60 74 86 342 66 98 412 32 635 40 50 707 929

25162 206 370 419 43 648 773 94 916 65 87 26045 65 130 288 302 13 482 504 13 625 799 911 27115 351 75 489 535 45 630 65 81 721 47 48 817 937 39 73 99 28309 17 23 63 527 39 89 629 826 39 76 930 29312 479 690 717 806 12 929 30016 21 38 58 96 129 46 275 84 491 630 69 819 908 53 31070 204 6 78 459 81 97 485 664 788 812 52 32140 88 94 264 80 323 26 413 505 23 611 85 727 36 962 33065 129 34 43 206 58 405 83 578 633 58 720 848 944 34039 151 33 62 83 212 21 70 319 410 567 651 59 711 817 912 35022 290 499 508 25 53 689 731 964 36005 25 178 309 444 886 764 917 69 37058 180 210 44 78 306 56 455 76 91 669 95 799 907 49 38095 112 41 51 287 524 90 656 864 944 98 39013 18 48 63 79 185 366 445 73 75 519 85 98 728 40 76 946 93 40052 109 64 76 77 260 93 490 708 865 89 41032 181 83 301 25 411 45 654 705 99 824 68 947 85 42124 43 242 370 412 386 792 877 958 43069 111 27 45 99 223 31 389 479 678 810 32 933 57 49011 130 62 64 217 36 316 469 574 702 3 7 87 900 26 45038 90 102 82 207 47 53 311 54 95 97 414 15 607 29 809 46126 35 222 24 83 326 61 75 505 739 826 47021 44 50 67 113 69 72 216 323 62 478 528 71 609 94 799 922 36 93 48035 86 133 66 09 44 98 398 498 545 070 9 808 70 74 974 49005 22 23 76 82 86 123 260 300 458 579 637 741 62 72 885 922 33 91

50097 237 65 326 43 73 534 58 793 824 91 51191 369 421 688 759 61 802 52955 72 222 82 83 416 643 825 53062 214 99 496 856 923 54045 110 211

393 432 511 26 674 742 829 25 55036 49 209 17 372 484 603 38 75 742 884 966 56072 81 438 53 610 712 58 65 829 901 34 57185 97 281 306 25 58 88 427 33 70 73 503 657 63 96 98 646 92 58135 244 77 361 482 536 604 803 28 977 59021 39 41 387 60109 23 27 31 324 42 405 548 708 75 824 29 96 61173 74 254 13 328 87 473 546 59 773 967 62033 62 195 276 315 48 528 59 662 69 796 992 63010 16 84 244 447 54 610 41 98 793 818 44 60 947 64027 119 87 90 201 13 373 421 679 65073 262 63 74 412 60 67 82 550 86 747 826 948 74 66070 180 221 95 567 615 54 742 56 89 858 65 88 67039 124 26 51 321 24 416 18 34 62 63 530 815 16 53 942 49 55 68026 172 288 364 568 92 793 850 99 954 69072 93 144 81 84 205 46 393 416 21 698 874 88 937 74 70004 172 80 408 49 516 39 77 623 24 79 818 80 949 95 99 71011 46 147 56 341 422 76 532 42 712 16 972 74 80 72 72001 118 41 96 237 74 594 983 85 94 73009 324 415 62 601 12 76 796 801 8 905 18 57 74002 32 49 80 130 45 49 205 330 92 488 620 724 811 66 937 62

82 163 204 72 78 403 15 18 30 48 49 87 524 96 631 46 75 738 822 59 743 75 93 108015 33 90 132 72 255 81 301 20 23 40 472 551 673 822 63 95 951 109041 59 206 78 409 80 563 620 67 727 42 851 110028 63 74 78 85 248 93 354 459 64 547 609 787 927 73 111023 68 160 212 311 418 27 47 657 774 808 912 53 112003 139 237 318 48 570 629 35 37 743 809 88 974 113251 382 494 514 46 57 645 757 831 34 71 932 88 94 114054 81 243 73 81 426 529 39 612 64 774 901 16 32 33 67 115045 51 184 421 69 640 762 24 931 116057 362 460 500 779 83 86 868 992 117031 99 111 32 39 92 249 373 447 509 69 703 33 27 801 21 77 939 118023 28 75 110 78 227 45 364 454 590 717 71 84 862 910 26 48 119004 127 212 548 72 679 718 50 75 953 94 120023 51 66 285 407 654 917 21 67 121067 98 179 214 38 301 82 416 638 96 663 96 829 122111 52 71 72 334 45 739 64 808 66 921 91 123000 22 47 48 62 204 52 305 424 819 31 124111 33 71 84 310 625 27 74 736 857 68

160047 79 91 123 200 4 468 98 629 812 65 90 951 55 57 161030 192 268 464 88 671 88 704 27 35 53 862 914 162355 482 678 745 921 51 163004 90 153 250 325 408 27 43 58 606 75 739 81 818 30 43 945 53 164071 81 172 245 363 402 30 24 762 902 6 41 165113 18 21 42 77 433 593 680 825 910 166027 62 141 200 43 300 65 76 401 24 36 817 38 93 997 167019 30 134 110 63 327 45 77 556 79 704 948 77 84 88 168004 49 59 175 205 58 321 467 511 802 6 24 853 95 960 169165 87 253 383 422 601 707 31 75 842 933 170032 52 179 217 363 91 436 56 92 682 726 857 945 86 93 171077 320 460 70 528 29 669 843 978 172041 119 316 40 64 70 476 538 745 937 173001 10 16 19 135 69 251 69 402 94 665 600 26 756 92 871 904 174064 78 359 423 611 727 860 949 58 99

Rozstrój nerwowy z powodu posadzenia o zbrodnię.

Dlaczego Gutman nie stawił się do wojska?

Przed jedenastu laty dokonano w Łodzi potwornej zbrodni. W mieszkaniu Guci Goldowej przy ulicy Zawadzkiej, zamordowano w bestjałski sposób jej 11-letniego synka.

Władze, aresztowały matkę chłopczyka i jej przyjaciela, Herszta Gutmana, syna łódzkiego przemysłowca. Sprawa sądowa posadzonych o zabójstwo kochanków, wywołała w całym mieście niesłychane wrażenie. Sad łódzki Goldowa uniewinnił, Gutmana zaś skazał na dziesięć lat więzienia.

Gutman nie odsiedział tej kary. W kilka miesięcy później warszawski sąd apelacyjny i jego uniewinnił z braku

konkretnych dowodów.

Młodzieniec natychmiast po wypuszczeniu go na wolność, wyjechał do Austrii. Dziesięć lat spędził w Wiedniu i Innsbrucku i wreszcie dopiero przed kilku miesiącami znów zjawił się w rodzinnym mieście, gdzie zamieszkał u swego ojca przy ulicy Wschodniej.

Pewnego dnia złożyła mu tam wizytę żandarmerja. Młody Gutman znów został aresztowany, tym razem za uchylanie się od służby wojskowej.

Urodzony w roku 1897 był obowiązany stanąć przed komisją wojskową już przed jedenastu laty, właśnie w tym czasie, gdy siedział w więzieniu pod za-

rzutem zbrodni. Gdy go wypuszczono na wolność, mimo, iż w międzyczasie jego rocznik został już wcielony do wojska, powinien był sam zgłosić się na komisję poborową.

Gutman nie spełnił obowiązku i przedostał się zagranicę.

W cztery lata później zgłosił się on sam do konsulatu polskiego w Wiedniu, pytając, co ma czynić, by być w porządku z władzami wojskowymi. W konsulacie polecono mu wrócić do kraju i zgłosić się do P. K. U. Łódź.

Gutman pozostał jednak w Austrii. Wrócił dopiero do kraju w bieżącym roku i wówczas został aresztowany.

Wczoraj stanął on przed sadem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Kozłowskiego, w asyście sędziów Jesionowskiego i Mujewa.

Oskarżał prokurator Deczwiński.

— Od czasu wyjścia z więzienia — tłumaczył się na sprawie oskarżony — ciągle chorowałem. Zagranicą prawie przez całe dziesięć lat byłem pod opieką lekarzy. Nie mogłem pogodzić się z myślą, iż mnie posadzono o tak potworną zbrodnię i z tego powodu wpadłem w rozstrój nerwowy. Gdy wreszcie wróciłem zupełnie zdrowo do kraju, chciałem się sam zgłosić do P. K. U.

Sąd, po zbadaniu świadków, skazał Gutmana na cztery miesiące więzienia, zawiązując mu wykonanie kary na przeciąg dwóch lat.

Po krótkich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem nasz najukochańszy mąż, ojc. ec. brat i szwagier

B. P.

Dawid Witkind

Wyprowadzenie drogiem nam zwłok nastąpi dziś w czwartek dn. 18 b. m. o godz. 12 w poł. z domu żałoby przy ul. Narutowicza 47, o czym zawiadania pozostała w nieutulonym żalu

Stroskana Rodzina.

W piątek, dnia 19 września punkt. o godz. 11 w poł. jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

B. P.

CH. I. STILLERMANA

odbędzie się na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne i odsłonięcie pomnika, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

Rodzina.

Remont domów i mieszkań musi być przeprowadzony przed zimą.

Jak się dowiadujemy, w miejskiej inspekcji mieszkaniowej znajduje się olbrzymia ilość skarg o niewykonanie przez właścicieli nieruchomości remontów w poszczególnych mieszkaniach, jak naprawa murów, naprawa sufitów i podłóg z powodu zaciekania, zbytnej wilgoci i t. p.

W ciągu bieżącego lata, w całym szeregu wypadków inspekcja mieszkaniowa nie mogła przeprowadzić naprawy z po-

wodu nieobecności lokatorów, którzy bawili na wywczasach.

Ponieważ opieszali właściciele domów wkrótce już będą mogli się tłumaczyć niemożnością prowadzenia remontów z powodu zbliżających się mrozów, zrzeczenia lokatorskie zwróciły się do inspekcji mieszkaniowej z prośbą o wywarcie presji na właścicieli domów, aby remonty przeprowadzili obecnie. (p)

PRZESYŁKI Z ŻYCZENIAMI.

W związku ze zbliżającymi się świętami wyznania możeszowego (Nowy Rok) i przewidywanym wzrostem przesyłek listowych, oraz życzeń noworocznych — urząd pocztowy Łódź i dla wygody zainteresowanych już od 18 września r. b. przyjmować będzie w okienku Nr. 23 większe ilości przesyłek z życzeniami, co w znacznej mierze przyczyni się również do odciążenia skrzynki pocztowych umieszczonych w mieście i punktualnego doreczenia tych przesyłek.

Nieludzki kapral skazany przez sąd wojskowy za brutalne obchodzenie się z żołnierzami. — Prokurator kpt. Mitowski ubolewa, że podobne rzeczy dzieją się jeszcze w Polsce.

Za wyszukane tortury kapral został surowo ukarany.

W dniu wczorajszym na ławie oskarżonych wojskowego sądu okręgowego w Łodzi zasiadli 25-letni Bolesław Marjan Słaby i 24-letni Teodor Erwin Kaczyński, kaprale 10 p. a. p. w Łodzi.

Akt oskarżenia zarzuca obu, że znęcali się nad rekrutami i zabierali im pieniądze.

Dnia 5 sierpnia 1929 roku z 10 p. a. p. w Łodzi zbiegł do Niemiec szeregowiec kanonier Hofman.

Dnia 3 listopada 1929 roku Hofman napisał do swego ojca w Łodzi list, w którym, jako powody swojej ucieczki podaje tortury, jakie przechodził w wojsku i wymienia obu oskarżonych, jako swych gniebicieli. Hofman prosi swego ojca, aby list ten odniósł do dowódcy pułku, w celu pociągnięcia obu kaprali do odpowiedzialności.

Ojciec Hofmana uczynił zadość życzeniu syna. Na mocy listu urząd prokuratorowski wszczął dochodzenie i w dniu wczorajszym zasiadł obaj obwinieni na ławie oskarżonych.

Do sprawy wezwano około 60 świadków, dawnych podwładnych kaprali Słaba i Kaczyńskiego. Pierwszy zeznaje sz. Stanisław Sokolowski, który wyjaśnia sądowi, że Słaby kilkakrotnie bił go batem po gołych plecach i kopał ostrogami. Następnie szereg. Stanisław Szymczak zeznaje, że kpr. Słaby w nocy kazał robić pod łóżkiem defilady t. j. czółganie się, a gdy któryś robił to po-

bił niemilosernie pasem. Kaczyński kazał robić przez pół godziny przysiady na krawędzi łóżka.

Świadek Łomża Julian wyjaśnia, że Słaby uderzył go kilkakrotnie w stajni tak silnie w twarz, że przez dłuższy

czas ciekła mu krew.

Szer. Krysiak Józef zeznaje, że Słaby kazał mu trzymać karabin przez pół godziny w pion. a następnie skakać „w żabkę”.

Następny świadek Żabiński Stefan zeznaje, że kpr. Słaby bił go często po twarzy, odzywając się przytem, że go „zgnoi”. Bił go również batem po plecach, a pewnego razu pożyczyl 5 zł., których do dzisiejszego dnia nie zwrócił.

Na wniosek prokuratora, świadek ten został zaprzysiężony.

Świadek kanonier Trojan Kazimierz zeznaje, że kpr. Słaby kazał mu siedzieć na nóżce przewróconego taborku przez pół godziny, a gdy raz czuł się słabo, kpr. oblał go kwarta zimnej wody, a następnie włożył mu na głowę

dwa siodła i w ten sposób kazał mu biegać po stajni. W nocy budził niespodziewanie wszystkich, rozkazując im defilować pod łóżkiem. Gdy pewnego razu świadek otrzymał z domu przez pocztę 5 zł., Słaby oddał mu tylko 2,50, zaś połowę zatrzymał sobie.

Następny świadek Coeman Adolf zeznaje, że kpr. Słaby ostrogami kopał go po twarzy, a pewnego razu rozkazał mu kupić jedzenia i wódki za 10 zł.

Szer. Jakubczyk Jan zeznaje, że gdy kpr. Słaby uderzył go pewnego razu

ostrogą w tył, część ciała, dostał zwolnienie na kilka dni, a na zapytanie lekarza odpowiedział, że kopał go koń, obawiając się zemsty Słabego.

Kanonier Iwanyszów Piotr zeznaje, że gdy był raz na poligonie, podszedł

do niego kpr. Słaby i tak silnie kopał go ostro, że przeciął mu nogę. Następnie posyłał on kilkakrotnie szeregowców po papierosy i wódkę, nie dając im na to pieniędzy.

Świadek Sobociński Józef, ogniomistrz 10 p. a. p. w Łodzi, przeciw któremu obecnie prowadzi się także dochodzenie, z powodu tego, że pozwał na podobne rzeczy, zeznaje, że dopiero pewnego razu na poligonie zauważył, jak kpr. Słaby uderzył batem jednego ze szeregowców. Za ten czyn ogniomistrz postawił go do raportu, wskutek którego został on skazany na 9 dni aresztu.

Reszta świadków w zupełności potwierdza zarzuty przeciwko kpr. Słabemu.

Po przesłuchaniu wszystkich świadków, przewodniczący udziela głosu prokuratorowi kpt. Mitowskiemu, który w przemówieniu swem wyraża ubolewanie, że podobne rzeczy dzieją się jeszcze w Polsce, a nie gdzieś w Rosji. W celu odstraszenia innych od podobnego postępowania, prosi sąd o jaknajsurowszy wymiar kary.

Następnie zabiera głos obrońca oskarżonych adw. Landau.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok, mocą którego Bolesław Marjan Słaby zostaje uznany winnym wszystkich czynów, za rzuconych mu w akcie oskarżenia i za to skazany na jedną łączną karę 2 lat więzienia i degradację do stopnia szeregowca, zaś kpr. Kaczyński zostaje skazany na łączną karę 6 tygodni aresztu. W końcu na wniosek prokuratora Słaby został na miejscu aresztowany.

(p.)

Śmietnisko w mieście. Należy zlikwidować ognisko zarazy.

Jeden z naszych Czytelników nadsyła nam następujące słuszne uwagi:

Między ulicą Chłodną a Smugową znajduje się duży obszar pola, którego część jest obsiana, a pozostała część leży odłogiem. Na to miejsce z całego miasta przywożone są rozmaite śmieci, a wozy asenizacyjne wylewają nieczystości, które zatrują do niemożliwości powietrze.

Ze względu na to, że w czasie letnich upałów dzieci robotników z pobliza, których rodzice nie mogą wysłać na letnisko, bawią się niedaleko tego „miejskiego śmietnika” i wdychają w swoje i tak już nadwątlone płuca zgniliznę i rozmaite chorobotwórcze zarazki, nie dzi-

wnego, że w takich warunkach sanitarnych rozszerza się tyfus i inne zakaźne choroby. Przeciwyfusowe zastrzyki nie są w stanie zahamować rozwijającej się choroby.

Wobec powyższego uważam, że czyniki miarodajne powinny wniknąć w tę sprawę i położyć kres tego rodzaju porządkom.

S. D. i M. Nowacki.

ZEBRANIE B. WOJSKOWYCH.

W niedzielę dnia 21 września r. b. o godz. 15-ej, odbędzie się w lokalu Związku byłych zawodowych wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 89, zebranie organizacyjne członków, na które o jaknajliczniejszej przybyłości prosi Zarząd.

Łodzianie zagranicą.

„Polak jestem!” — Marzenia ojców i dziadów. Urzeczywistniona fantazja. — Łódź i Marienbad. — Zejść z niebios! — „Goworiat po ruski”.

Marienbad, we wrześniu.

Okres wyjazdów letnich już minął, wszyscy wrócili do domów i pochłonięci są codziennymi troskami oraz szarą, żmudną pracą.

Jak kto spędził urlop, gdzie był, co widział — o tem się już dziś nie mówi. Burzliwa jesień tegoroczna — zwłaszcza w dziedzinie polityki i życia gospodarczego — zaabsorbowała powszechną uwagę i coraz silniej wciąga w swój wir...

Warto jednak wpleść w ten barwny sznur naszych aktualności niektóre wrażenia „z zagranicy”, na która przecież tak często się powołujemy, podając „zachód” jako wzór i przykład dla nas. Nie mówimy tu o tych, nielicznych, którym interesy lub warunki osobiste pozwalają na tak częste wyjazdy z kraju, że wszystko, co widzą po tamtej stronie granicy, stało się dla nich czemś powszednim i dlatego prawdopodobnie nie dostrzegają żadnych różnic.

W roku bieżącym jednak wjechała znaczna ilość osób z pośród młodej zamożnych, prosto dlatego, że się bardziej opłacało spędzić urlop zagranicą, aniżeli w jakimkolwiek uzdrowisku krajowym, a przy tem — można jeszcze „coś zobaczyć”...

Byli wśród nich tacy, którzy opuszczali kraj poraz pierwszy od wielu — wielu lat i całkiem nieoczekiwanie doznali tego dziwnego, a tak charakterystycznego uczucia, dotąd im nieznanego, że oto się jest obywatelem polskim na obcej ziemi.

„Obywatelem polskim!” Pamiętają jeszcze polacy ten okres, gdy emigrant nosił w kieszeni książeczkę, zadrukowaną „kirilicą”, w której było powiedziane, że jej posiadacz jest „poddanym” cesar-

stwa rosyjskiego i na tej podstawie wszędzie w Europie był uważany za rosjanina. Nie pomagały żadne protesty i sprostowania: dopiero tu na obcej ziemi, wśród rzekomych nawet przyjaciół i sympatyków, polak nie był polakiem, był — „rosjaninem...”

W związku z tem strasliwym upokorzeniem, które w domu, wśród swoich zdążyło się już zatrzeć, każdy obywatel Rzeczypospolitej, przekroczywszy poraz pierwszy granicę, z uczuciem dumy okazuje obcej straży swój dowód osobisty: „polak!”, „obywatel polski!”

Tysiące wygnańców, emigrantów z ziemi ojczyściej, marzyły o tym oficjalnym dokumencie ich przynależności państwowej i narodowej, który dawał im prawo i możliwość patrzenia obcym prosto w twarz i nie zmuszał do czerwienienia się ze wstydu i pogrzebienia.

Tak, bardzo być może, że wielu z nas już tego nie pamięta, że przyzwyczajiliśmy się do tych nowych, normalnych warunków, ale jakże niedawno jeszcze było zupełnie inaczej...

Zbyt długa, zbyt okrutna była niewola, by o niej tak łatwo i przedko zapominać!...

Naturalnie tego rodzaju refleksje nasunąć się mogą tylko tym, którzy poraz pierwszy od lat 12-tu wyruszyli zagranicę. A takich w sezonie ubiegłym było bardzo wielu...

Mówimy i piszemy od wielu lat, jak niedoskonałe są nasze urządzenia, jak wiele jeszcze trzeba zmienić, poprawić, ulepszyć, by dorównać zachodowi. Między innymi, pochłonięci jesteśmy kolonnami projektami i fantastycznymi planami przebudowy naszych miast i miasteczek. I jednym z najbardziej prze-

konywujących argumentów za jaknajrychlejsem wprowadzeniem radykalnych zmian jest: „zagranicą wszystko odbywa się zupełnie inaczej”.

Zwłaszcza w Łodzi, w tem wielkiem przemysłowym mieście, rozgrywają się istne tragedje, gdy chodzi o naprawienie chodników na Piotrkowskiej, albo przebrukowanie jakiegoś kawałka ulicy.

Okropnie przykro robi się człowiekowi, gdy widzi, że w pierwszym-lepszym miasteczku europejskiem, liczącym zaledwie kilkanaście tysięcy mieszkańców, dawno zapomnieli o „kociach łbach” i nie pamiętają nawet tych odległych czasów, gdy przeprowadzano u nich wodociągi i kanalizacje.

Człowiek biedny ma zawsze bujną fantazję. Tej właściwości ludzkiej, przypisać chcemy sądowe projekty naszego samorządu zakładania miasta-ogrodu, nowego rozplanowania Łodzi, tworzenia nowych dzielnic, przebiecia tunelów, przeprowadzenia kolejek podziemnych i napowietrznych — jednym słowem, urzeczywistnienia znakomitego planu prof. Michalskiego! I to wówczas, gdy większość domów łódzkich nie posiada... kłozetów, gdy setki rodzin pływa w kałużach deszczowych, gdy pierwszy kawałek asfaltu został ułożony za ledwie rok temu!...

Ktoś kiedyś powiedział, że każda twórczość realną poprzedzić musi — fantazja. Że ona jest tem słońcem, które oświetla drogę. Jeżeli tak jest istotnie, to przyznać musimy, że jesteśmy już na najlepszej drodze, bo... na brak fantazji skarżyć się w żadnym razie nie możemy! — — —

Gdybyście jednak, panowie radni, chcieli kiedyś zobaczyć, jak wygląda wasza fantazja urzeczywistniona, wystarczę do Marjenu.

Olbrzymie miasto-ogród, miasto-las, gdzie najpiękniejsze ulice — idealnie wyasfaltowane, skanalizowane — graniczą bezpośrednio z cudownymi parkami. Nie znajdziecie tu ani milimetra niewy-asfaltowanej ścieżki, ani ziarenka kurzu, mimo bardzo wielkiego ruchu samocho-

dowego, konnego i pieszego. Olbrzymie i piękne gmachy hoteli tona w zieleni, największe firmy handlowe mają tu swe biura i sklepy, a jednak ruch uliczny jest tak zorganizowany, że niema zupełnie ani zgiełku, ani ścisła.

Kto, kiedy i jak przywozi i wywozi towary — nie wiadomo. Od wczesnego rana do późnego wieczora nie zauważycie na ulicy żadnego wozu ciężarowego, żadnych pak, skrzyń, czy tłumoków. Tysiące aut przejeżdża ulicami, ale nie słychać trąbienia, buczenia, czy gwizdania. Cisza, czystość i ład panują wszędzie.

Nie mówię już o ogrodach, trawnikach i kwietnikach, których żaden cember nie pilnuje i żadnemu dziecku nigdy nie złego nie powie, nie mówię też o zupełnie prawie nieobecności policjantów na ulicach, którzy stoją tylko w 2-3 miejscach „dla parady” — chodziło mi o podkreślenie, że istnieją na świecie miasta, w których sny i marzenia błędnych łodzian nie tylko zostały urzeczywistnione, ale w znacznym stopniu zdystansowane.

Może być, że ta okoliczność doda wam bodźca, by zejść wreszcie z „niebios” na brudną i cuchnącą ziemię i zabrać się tu do roboty — planowej, systematycznej, realnej.

Na zakończenie pragne jeszcze na tę d... i szczegóły zwrócić uwagę.

Jak już powiedziałem, w roku bieżącym olbrzymia ilość polaków wjechała zagranicę. Wśród wielotysięcznej masy kuracjuszy — cudzoziemców polacy stanowili niemal połowę. A jednak we wszystkich sklepach, hotelach i urzędach widoczne są napisy: „On parle français”, „English spoken”, „Goworiat po ruski”, nawet „Adabrim ywris” (po hebrajsku!) — nie znaleźliśmy jednak nigdzie napisu o znajomości języka polskiego.

Przyzwyczajmy obcych do liczenia się z nami, jesteśmy dla nich klientami, a to jest zagranicą kolosalny atut.

s.—g.

Jak pracuje przemysł.

Powolne, lecz stałe zwiększanie zatrudnienia.

Cyfy uruchomienia 60 największych fabryk włókienniczych w okręgu łódzkim wykazują w dalszym ciągu tę samą tendencję. Jakkolwiek, w porównaniu z końcem czerwca ub. roku, kiedy wielki przemysł włókienniczy okręgu zatrudnił 77.380 robotników, obecnie pracuje jedynie 65.885, tem nie mniej stopień zatrudnienia robotnika jest wyższy.

W czerwcu ub roku przy wysokim stanie załóg pracowano zaledwie 4.02 dni w tygodniu, obecnie zaś przy zmniejszonej ilości pracuje się za 5,5 dnia tygodniowo. Posiada to zasadnicze znaczenie przy rozłożeniu kosztów produkcji i wpływa oczywiście na korzystniejszą kalkulację. Tak więc w dalszym ciągu produkcję charakteryzuje zjawisko intensywniejszego wyzyskiwania zmniejszonych załóg. Z cyfr przepracowanych robotnikodni wynika, iż produkcja jest prawie ta sama, co w tym czasie roku ubiegłego, chociaż wielki przemysł okręgu zatrudnia obecnie 7,425 robotników mniej, aniżeli w połowie września 1929 r.

Jeśli mamy scharakteryzować poprawę, to jej zasadniczym rysem będzie:

1. — wyższy stopień zatrudnienia poszczególnego robotnika; w bieżącym roku w połowie września wielki przemysł pracuje 5,5 dni, — w ubiegłym roku 4,94.

2. — stały wzrost ilości zatrudnionych włóknarzy.

Ilustrują to najlepiej następujące cyfry: Wielki przemysł zatrudnił:

	1929	1930
robotników		
czerwiec	77.380	58.790
wrzesień	73.310	65.885

W porównaniu więc z najwyższym stanem zatrudnienia w czerwcu ub. r. pracuje obecnie mniej o 11.495 robotników. Różnica ta była znacznie większa z początkiem czerwca b. r., gdyż wynosiła wówczas 18.590 robotników.

Poprawa więc polega z jednej strony na zatrudnieniu pracujących włóknarzy nieomal przez pełny tydzień, z drugiej zaś strony na powiększeniu załóg fabrycznych w wielkim przemyśle — w ciągu ostatnich dwóch miesięcy — nieomal 7.000 robotników (6.962).

Gdy w perspektywie robotnikodni

porównywać będziemy uruchomienie na medio czerwca, lipca, sierpnia i września za rok ubiegły i bieżący, sytuacja przedstawiać się będzie następująco:

	1929	1930
tydzień robotnikodni		
czerwiec	299,660	234,865
lipca	264,315	290,730
sierpnia	284,919	261,080
wrzesnia	361,375	359,710

Analizując sytuację poszczególnych grup najlepiej przedstawia się ona w przedsiębiorstwach czesankowych. Wszystkie one pracują przez pełny tydzień.

Oczywiście poprawa objęła również przemysł bawełniany. Największe jednakowoż zakłady jak: Scheibler i Grohman, Poznański, Geyer, Krusche i Ender pracują w pewnych oddziałach krócej, a więc pięć, cztery, a nawet trzy dni. To samo zjawisko występuje u firm takich jak: Stejnert, Schlosser, Moszczenica, Hofrichter, Eisenbraun i Danciger.

Natomiast Widzewska manufaktura pracuje prawie pełną załogą przez 6 dni.

Wymierzanie podatku dochodowego za r. 1930

Obecnie w pełnym toku jest wymierzanie podatku dochodowego za 1930 r.

W związku z tem płatnicy niedługo otrzymywać będą nakazy płatnicze i w ciągu 14-tu dni od daty doręczenia nakazu przysługiwać będzie każdemu prawo żądania od urzędów skarbowych wydania mu odpisu podstawy wymiaru, co jest mu potrzebne w celu umotywowania ewentualnego rekursu.

Natomiast w ciągu dni 28 od daty doręczenia nakazu przysługuje każdemu płatnikowi odwołanie się do komisji odwoławczej. Następnie każdy płatnik może prosić o zawiadomienie go o terminie rozpatrzenia tegoż odwołania, a to w tym celu, aby mógł osobiście stawić się na posiedzenie komisji i ustnie uzasadnić swoje zarzuty.

W razie przychylnego załatwienia odwołania przez komisję szacunkowe winien rekurent prosić o tymczasowe ograniczenie podatku dochodowego do sumy prowizorycznie zniżonej, aż do ostatecznego załatwienia odwołania.

W związku z tem, że obecnie odbywają się także posiedzenia podkomisji rzeczoznawców, ustalających wymiary podatku dochodowego, stowarzyszenia gospodarcze wysyłają swoich rzeczoznawców z poszczególnych branż.

Rzeczoznawcy ci kierują się normami średniej dochodowości, ustalonymi przez związek izb przemysłowo-handlowych w Polsce. (p)

Upadłości i nadzory.

W dniu 15 września r. b. wpłynęło podanie do wydziału handlowego sądu okręgowego w Łodzi o ogłoszenie upadłości „Izaakowi Weinstadtowi”, sprzedaż manufaktury przy ul. Zachodniej Nr. 66. Weinstadt nabywał duże transporty towarów na kredyt i zadłużenie jego dochodziło do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Mimo to, że jeszcze w październiku 1929 roku zaprzestał wypłat, wystawiał po tym terminie dalsze weksle, które dopuszczał systematycznie do protestu, a nawet w maju 1930 r. wystawił czek bez pokrycia na 823 zł. Chcąc uchronić się od egzekucji, przetranszował część towaru na ul. Piotrkowską Nr. 33, gdzie otworzył przedsiębiorstwo na imię swego ojca, starca niehandlującego. Do akt sprawy załączono wyciąg z rejestru handlowego na nazwisko Naftala Weinstadta (sprzedaż towarów półwełnianych) z siedzibą przy ul. Piotrkowskiej Nr. 33 oraz zaprotęstowane weksle. Sąd, po wysłuchaniu pełnomocnika poszkodowanych, firmy „M. Rapoport i Brat”, ogłosił upadłość handlującemu Izaakowi Weinstadtowi. Chwilę otwarcia upadłości oznaczono na dzień 17 października 1929 r., sędzią-komisarzem zamianował sąd s. h. Leopolda Rozenbauma, kuratorem masy,

adw. Szymona Landaua. Upadłego osadzono w areszcie dla dłużników.

Na tejże sesji ogłoszono upadłość firmie „Wigdor Kohn”, prowadzącemu handel manufakturą przy ul. Piotrkowskiej Nr. 37. Firma Kohn winna jest firmie „Józef Richter” znaczne sumy za kupiony towar. Od pewnego czasu Kohn nie wykupywał weksli protestowanych z jego żyrem, kryjąc należności częściowo weksłami, częściowo zaś zwrotem towaru. Obecnie Kohn całkowicie zaprzestał wypłat. Przedsiębiorstwo Kohna zostało zwiniete, przyczem lokal przy ul. Piotrkowskiej 37 został zamknięty, Kohn pozostał winien firmie Józef Richter w wekslach protestowanych z jego żyrem 8653.61 zł., w wekslach protestowanych z jego wystawienia zł. 9.400, a także w wekslach własnych w obiegu zł. 36.000. Weksle protesto-

wane z żyrem Kohna znajdują się w Banku Gosp. Kraj. w Łodzi i nie mogły być całkowicie przez firmę „Józef Richter” wykupione. Sąd ogłosił upadłość handlującemu Wigdorowi Kohnowi. Chwilę otwarcia upadłości oznaczono na dzień 15 sierpnia r. b. Sędzią-komisarzem zamianowano s. h. Zygmunta Rapoportę, zaś kuratorem masy adw. Michała Kneppla. Upadłego oddano pod dozór policji.

Ani grosza kredytu

bez zasięgnięcia informacji — arze

„WYWIAD KREDYTOWY”

Biuro Informacyjne Banków i Organizacji Gospodarczych w Łodzi, Cegielniana 15, tel. 129-30.

Obniżenia kar za zwłokę domaga się Izba handlowo-przemysłowa w drodze dekretu Prezydenta.

Nawiązując do uchwały kongresu izb przemysłowo-handlowych we Lwowie, który wypowiedział się za obniżeniem kar za zwłokę do 12 proc., odsetek za odroczenie podatków do 8 proc. w stosunku rocznym, jako też redukcji kosztów egzekucyjnych do 2 procent, Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi zwróciła się do związku izb przemysłowo-handlowych o wdrożenie kroków, celem możliwie rychłej realizacji przytoczonego postulatu. Możliwość taka istnieje w chwili obecnej, gdyż obniżenie kar za zwłokę i odsetek za odroczenie jako też kosztów egzekucyjnych mogłoby nastąpić w drodze rozpor-

ządzenia p. Prezydenta. Użyciu tej drogi ustawodawczej nie stoją na przeszkodzie jakiegokolwiek względy prawne, albowiem ustawodawstwu sejmowemu podlega tylko „nałożenie podatków i opłat publicznych”. Z drugiej strony konieczność zredukowania wygórowanego poziomu kar za zwłokę jest

bezsprzecznie naglącą kwestją gospodarczo-skarbową.

Wobec spadku wpływów skarbowych bezwzględnie ułatwić należy płatnikom możliwość wywiązania się z powinności podatkowej, co z kolei dodatnio odbije się na interesie skarbu.

Okazje do handlu z zagranicą.

W biurze Izby przemysłowo-handlowej w Łodzi znajdują się następujące zgłoszenia:

Firma norweska obejmie zastępstwo krajowych fabryk wyrobów włókienniczych (L. 5771).

Firma szwedzka obejmie zastępstwo fabryk wyrobów bawełnianych, jutowych i lnianych.

Firma rumuńska pragnie objąć zastępstwo fabryk włókienniczych. (L. 5689).

Firma berlińska pragnie objąć zastępstwo fabryk wyrobów dzianych i pończoszniczych.

Firma wiedeńska pragnie objąć zastępstwo fabryk krajowych produkujących towary włókiennicze. (L. 5992).

Firma rumuńska pragnie objąć zastępstwo fabryk krajowych, produkujących przedzę jutową konopną i lnianą. (L. 5888).

Firmy krajowe, mające zamiar nawiązać stosunki handlowe z firmą Braudner et Co. w Moosburg (Karyntia) oraz z firmą czechosłowacką Rudolf Matyssek, Sitborice — zechcą we własnym interesie przed zawarciem transakcji zwrócić się do biura Izby po bliższe informacje. (L. 5910).

Szczegółowych informacji o wyżej wymienionych okazjach do nawiązania stosunków handlowych udziela biuro Izby przemysłowo-handlowej w Łodzi, Targowa 63, tel. 182-54.

W notesiku businessmana.

ZWIĄZEK ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI powstał w Warszawie. W skład jego wchodzi: Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu, Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie oraz Związek Komunalnych Kas Oszczędności województwa śląskiego. Celem Związku Związków jest popieranie Komunalnej działalności w zakresie oszczędności i kredytu, reprezentowanie jej potrzeb i obrona jej interesów wobec władz państwa i instytucji finansowych i gospodarczych. Najważniejszą atrybucją Związku jest

władza ustalania zasad wytycznych dla polityki finansowej i gospodarczej kas komunalnych.

NOWE BUDOWLE, jak również części nadbudowane przybudowane do starych domów w celach mieszkalnych lub przemysłowo-handlowych będą — na mocy rozp. Prezydenta Rzplitej o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli — zwolniono na okres lat 15 od podatków od nieruchomości, względnie od podatków budynkowych na rzecz państwa lub samorządów, jeżeli budowa wykończona będzie przed r. 1940.

Łódź, 16 września.

Wystawa prób w Zgierzu.

W niedzielę dnia 21 września o godzinie 12 w południe otwarta zostanie w Zgierzu z inicjatywy magistratu m. Zgierza oraz powiatu łódzkiego wystawa rucho- choma prób i wzorów przemysłu krajowego. Wystawę organizuje organizacja wystaw ruchomych. W ciągu dwu tygodni wstępnych zorganizowano dział ogólnopolski i regionalny ze specjalnym uwzględnieniem przemysłu zgierskiego. Wystawa ma na celu zapoznanie szerszego ogółu z wytworami krajowymi, wpajanie w społeczeństwo konieczności popierania wytwórczości krajowej oraz pośredniczenie między kupcem a producentem.

Organizacja wystaw ruchomych, założona w r. 1910 a wznowiona w roku 1925 urządziła wystawy w 150 miastach całej Polski a ponadto reprezentowała polski przemysł na powszechnej wystawie rolniczo-przemysłowej w Kisztenfiewie, na Międzynarodowej wystawie eksportowej w Gdańsku i na Skandynawsko-bałtyckich targach w Sztokholmie.

W związku z wystawą odbędzie się w Zgierzu cały szereg zjazdów, m. in. zjazd stanu średniego, zjazd rzemieślniczy oraz nauczycieli okręgu łódzkiego.

Na terenie Zgierza z udziałem starosty Rzewskiego i burmistrza Świercza powstał komitet wystawowy. Wystawa urządzona jest pod protektoratem ministerstwa przemysłu i handlu; centrala org. wystaw krajowych mieści się w Warszawie (Chmielna 32).

NOTOWANIA BAWELNY.

Liverpool, 16 września.

Bawelna amerykańska — zamknięcie: styczeń 6.03, luty 6.06, marzec 6.12, kwiecień 6.15, maj 6.21, czerwiec 6.25, lipiec 6.29, sierpień 6.32, wrzesień 5.96, październik 5.93, listopad 5.93, grudzień 5.99, Loco 6.25.

Liverpool, 16 września.

Bawelna egipska — zamknięcie: styczeń 9.50, marzec 9.68, maj 9.86, lipiec 9.98, listopad 9.34, grudzień 9.44, Loco 10.50.

Aleksandria, 16 września.

Bawelna egipska — zamknięcie, Sakellaris: styczeń 19.92, marzec 20.40, maj 20.87, lipiec 21.32, listopad 19.65, Ashmouni: luty 13.95, kwiecień 14.32, czerwiec 14.67, październik 13.26, grudzień 13.54.

Nowy Jork, 16 września.

Bawelna amerykańska — zamknięcie: styczeń 11.19, wrzesień 10.83, październik 10.94, listopad 11.03, grudzień 11.14, Loco 10.95. Kontrakty: styczeń 11.19, luty 11.28, marzec 11.38, kwiecień 11.45, maj 11.5, czerwiec 11.55, lipiec 11.71, listopad 11.01, grudzień 11.12.

Nowy Orlean, 16 września.

Bawelna amerykańska — zamknięcie: marzec 11.37, maj 11.53, lipiec 11.70, październik 10.97, grudzień 11.15, Loco 10.71.

Giełda pieniężna.

Warszawa, 17 września.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie panowała tendencja mocniejsza dla niektórych tylko dewiz, przy zapotrzebowaniu średnim. Tendencja dla dolara gotówkowego pod koniec zebrania osłabła, zapotrzebowanie nie przekroczyło poziomu normalnego. Całkowite zapotrzebowanie pokrył Bank Polski. Dolar gotówkowy rozpoczął dzień dzisiejszy kursem 8.95 i pół, zakończył zaś 8.95. W obrotach prywatnych dolar gotówkowy niżej kursu oficjalnego — 8.94 i pół przy dużym zaofiarowaniu i braku odbiorców, rubel złoty — 4.82, rubel srebrny — 1.80, bilon — 0.80. Czerwoniec wskutek interwencji podniósł się do 7 zł. Przekaz telegraficzny na New York — 8.923, Notowano dewizy: New York — 8.913, Londyn — 43.36 i pół, Paryż — 35.05, Praga 26.37%, Sztokholm — 239.69, Zurich — 173.12 i pół, Wiedeń — 125.97, Medjolan — 46.74, Bruksela — 124.41 i pół, Gdańsk 173.34. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 221.57.

AKCJE. Na rynku akcyjnym panowała w dniu dzisiejszym w dalszym ciągu cisza. Obroty małe. Zanotowano tylko 4 kursy: Bank Polski — 165, Bank Zachodni — 72, Lilpop — 25, Norblin 45.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla państwowych papierów procentowych zarówno jak i dla prywatnych papierów lokacyjnych tendencja mocniejsza, zwłaszcza dla 8 proc. L.Z. ziemskich dolarowych, które podniosły swój kurs wskutek zwiększonego zapotrzebowania. Obroty nieco większe, daje się jednak odczuwać brak materiału. Notowano: 4 proc. pożycz. inwest. — 11.50, 10 pr. pożycz. kolejowa — 103.50, 8 proc. i 7 pr. obligacje B.G.K. i Banku Rolnego bez zmiany, 8 proc. Przem. Pol. 89, 8 proc. L.Z. ziemskie dolarowe — 91, 4 i pół

18 miesięcy więzienia za pobicie. Smutny koniec awantur.

Ignacy Thomas, liczący już przeszło sześćdziesiątkę, właściciel domu przy ul. Stefana 7, żył ze swymi lokatorami w przykładowej zgodzie. Z jednym z nich tylko, Ludwikiem Walczakiem, darł koty. Podczas jednej z awantur, Walczak obrzucił go stekiem wyzwick. Gospodarz nie puścił płazem obrazy i skierował skargę do sądu. Walczaka skazano na pięć dni aresztu.

Postanowił on wówczas zemścić się na swym oskarżycielu. Tegoż dnia jeszcze, w godzinach południowych złożył mu „wizytę”. Thomas próbował wymknąć się na schody, lecz przybyły nie wypuścił go z mieszkania.

— Teraz ja będę sędzią — zawołał. — Bądź przygotowany na wszystko, bo ja łagodnych wyroków nie uznaję!

Przerazony właściciel domu począł go błagać o litość.

— Już szósty krzyżyk mi stuknął — mówił mu — chory jestem, daj mi pan spokój!

Walczak nie zważał jednak na jego prośby. Wyciągnął z kąta jakąś kłodę drzewa i począł okładać gospodarza. Gdy nadbiegło kilku lokatorów, Thomas leżał już nieprzytomny na podłodze. Zalarmowano pogotowie. Lekarz stwierdził, że Thomas doznał ciężkich uszkodzeń cielskich. Przewieziono go do szpitala, w którym odbył dwumiesięczną kurację.

Walczak został aresztowany. Wczoraj stanął on przed sądem okręgowym.

Oskarżony na sprawie nie przyznał się do winy.

— Thomas napadł na mnie na schodach — tłumaczył się. — Musiałem się bronić. Uderzyłem go bardzo lekko, pewno później kto inny go pobije!

Zeznania wszystkich świadków brzmiały na niekorzyść Walczaka. Sąd, po wysłuchaniu przemówień prokuratora Kubiaka i obrońcy, wydał wyrok, mocą którego Walczak został skazany na rok i 6 miesięcy więzienia. (as)

KOPJE PLANÓW RYS. TECHN.
na papierach smółcowych
e. t. c.
WUKORUWA
ZAKŁAD KLISZ REKLAMOWYCH
R-BORKENHAGEN
ŁÓDŹ-PIOTRKOWSKA-100
TEL. 111-12

KUPUJĄC WINO ŻĄDAJCE TYLKO „KARMEL”
wina „KARMEL” z winnic Barona Rotszylda.
Uważajcie na marki ochronne! — Bez tych znaków jest to falsyfikat!

proc. L.Z. ziemskie — 56, 5 proc. L.Z. m. Warszawy — 57, 8 proc. L.Z. m. Warszawy 74—74.50—74, 8 proc. L.Z. m. Czesłochowy — 65, 10 proc. L.Z. m. Lublina — 83, 8 proc. L.Z. m. Łodzi — 68.50—67.50, 10 proc. L.Z. m. Rado-

mia — 79.50, 10 proc. L.Z. m. Siedlec 79—79.50. Drobne tranzakcje i z tego powodu oficjalnie nienotowane: dolarówka — 59, 4 i pół proc. L.Z. m. Warszawy — 53.25, za 8 proc. L.Z. m. Kalisza chciano płacić 64.50.

Duży wybór — trudny wybór! Wybierając angielską **HERBATE**

SIBUNION

dokonacie najlepszego wyboru.

Znakomity smak i aromat.

Tylko w oryg. ang. opakowaniu

TAJEMNICA PANI LOLI.

Pani Lola zawsze z pewną zazdrością patrzyła na swe rówieśniczki, które umiały jakoś utrzymać swą „linję” i nie były zbyt otyłe; czego nie stosowała pani Lola, aby im dorównać? Była i głodówka, była i gimnastyka co rano i wieczór i wiele, wiele innych środków „niezawodnych”, lecz nic nie pomagało. Natomiast od pewnego czasu pani Lola stwierdziła, że z sercem jest coś nie w porządku, a na dobitkę złoże nie mogła sypiać i czuła się cała, jak rozbita.

Po powrocie z letniska z rozpaczą stwierdziła, że jej nie ubyło ani grama.

Pewnego rana, w czasie śniadania, pani Lola czytała jak zwykle dzienniki; nagle przysunęła dziennik bliżej oczu i zaczęła wczytywać się w ogłoszenie: „Otyłość idealnie leczą zioła na przemianę materii „Degrosa” magistra Wolskiego. Do nabycia w aptekach i składach aptecznych. Główny skład centrala naturalnych środków leczniczych, Warszawa, Nowogrodzka 46, m. 2, tel. 326-98”.

— Muszę spróbować jeszcze tych ziół! — powiedziała sobie.

Rezultaty nie kazaly na siebie długo czekać: figurze pani Loli już nie zarzucić nie można było, a i w zdrowiu jej nastąpiła znaczna poprawa.

Przyjaciółki wszelkimi sposobami starały się wydrzeć pani Loli tajemnicę schudnięcia, lecz ona strzegła jej zazdrośnie — zdradziło ją jednakże... pudełko z napisem „Degrosa” niebacznie pozostawione na kredensie!

Dr. M. WOLFSON

powrócił.

Wschodnia 17, telef. 128-83

A. TAHN i S-ka

Fabryka tektury smołcowej i asfaltu

WARSZAWA, ul. Leszno № 92.

Oddział w Łodzi, Kopernika 13, tel. 10-125

Wykonują:

ROBOTY DEKARSKIE, ASFALTOWE, IZOLACYJNE I BLACHARSKIE

Posiada stale na składzie:

Tekturę smołcową, masę sklejną, smołę gazową, asfalt, pak węglowy, gudron

Do sprzedania

na dogodnych warunkach

lub wydzierżawienia w Łodzi **FABRYKA**

składająca się z 4-ch zespołów przedzielnych (szerokich) system Hoffmana i wielkiej szarpani, maszyny parowej o 450 koni i 2-ch parowych kotłów, — wielkość fabryki w świetle około 4500 mt. kw. należący plac z budynkami pomocniczymi i szopami około 12.800 m. kw.

Oferty piśmienne do biura ogłoszeń S. Fuchs w Łodzi, Piotrkowska Nr. 50, pod „Fabryka 100”.

OTYŁOŚĆ

nadmierną idealnie

leczą **ZIOŁA**

na przemianę materii

„**DEGROSA**” Magistra E. Wolskiego.

Żądać w aptekach i składach aptecz.

Skład główny:

Centrala Naturalnych Środków Leczniczych

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Nowogrodzka 46 m. 2

tel. 326-98

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

Cegielniana 25, tel. 126-87

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Elektroterapa.

Leczenie lampą kwarcową.

Przyjmuje od g. 8—2 przed poł. i od 6—9 w niedziele i święta od godz. 9—1

SKŁAD FUTER

Zakład Kuśnierski

J. SZWARCMAŃ

Narutowicza Nr. 42 (sklep frontowy)

Tel. 166-31.

poleta gotowe futra damskie i męskie oraz skórki pojedyncze wszelkiego rodzaju po cenach przystępnych na dogodnych warunkach — Obejrzenie nie obowiązuje do kupna. — P.P. urzędnikom państwowym udzielam rabatu.

Przed walką — "4711"

Ta znakomita woda kolońska oddaje nieocenione usługi już przy treningu: ożywia nerwy i wzmacnia ciało. Śmiało i spokojnie może rozpocząć zawody młoda mistrzyni, owiana świeżym i czystym zapachem "4711". Zna ona swą siłę i młodość, które pielęgnuje przy pomocy wyrobów "4711". Zresztą jest też w dostatecznej mierze kobietą, by cenić aplauz, który odnosi się zarówno do jej siły, jak i do jej wdzięku, który w niemałej mierze zawdzięcza znakomitym wyrobom "4711".

Przy kupnie należy baczenie zwracać uwagę na prawnie zastrzeżony "4711" oraz na **Niebiesko-Złotą Etykieta**.

4711 Eau de Cologne

Wiadomości z prowincji.

Telefonem od specjalnych korespondentów Republiki.

Sport.

ZAWODY MIĘDZYKREGOWE GÓRNY ŚLĄSK — ŁÓDŹ.

W sobotę, dnia 4 października udaje się reprezentacja pięściarska Łodzi do Katowic na rewanżowe zawody między okręgowe G. Śląsk—Łódź. Pierwsze zawody w lutym w Łodzi zakończyły się wynikiem rewanżowym 8:8.

W związku z powyższymi zawodami przeprowadza Ł. O. Z. B. w sobotę, dnia 20 b. m. o godz. 19-ej eliminacje czołowych łódzkiej pięściarzy celem ustalenia reprezentacji Łodzi na zawody w Katowicach.

W zawodach, które się odbędą w małej sali Helenowa na I piętrze, biorą udział następujące parry:

w wadze muszej: Pawlak (I. K. P.) — Gónera (Zjednoczone).

w wadze koguciej: Cyran (Zjednoczone) — Cegielski (Widzewska Manufaktura).

w wadze piórkowej: Lipiec (Geyer) — Szczepaniak (Sokół).

w wadze lekkiej: Klimeczak (Sokół) — Ganczarek (I. K. P.).

w wadze półśredniej: Baranowski (Widzewska Manufaktura) — Trzonek (Sokół).

w wadze średniej: Majer J. (Geyer) — Kuropatwa (Kruszender).

Pozatem odbędą się następujące spotkania towarzyskie:

w wadze lekkiej: Piatkowski — Rak (oboje Union).

w wadze półśredniej: Wudel (Union) — Malec (Geyer).

w wadze mieszanej: Rosław (Zjednoczone) waga półciężka — Krenc (Union) waga ciężka.

ZAWODY BOKSERSKIE W FILHARMONII.

Odłożone dnia 13 b. m. międzynarodowe zawody bokserskie, które się odbyć miały na boisku w Helenowie, odbędą się dnia 28 b. m. o godz. 11-ej w Filharmonii.

W zawodach biorą udział zawodnicy z następujących klubów: Heros (Bytom) i Schuppo (Gdańsk).

Częstochowa

(Telefonem od własnego korespondenta).

BUDOWA OGNISKA

Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie zarządu stowarzyszenia pracy społecznej im. Marszałka Piłsudskiego. Przewodniczył prezes stowarzyszenia dr. Alfred Franke. Na posiedzeniu tem ustalony został program uroczystości poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę domu „Ogniska obrony niepodległości im. Marszałka Piłsudskiego”, które odbędzie się 28 września r. b. o godzinie 1-ej po poł. Przy tej sposobności wypada zaznaczyć, że budowę wspomnianego domu prowadzi stowarzyszenie na skutek uchwały z 1928 r. komitetu obywatelskiego m. Częstochowy, która postanowiła stworzyć w naszym mieście żywy pomnik 10-lecia obrony niepodległości. Dom ten ma być instytucją wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego i służyć ma do celów kulturalno-oświatowych i społeczno-wychowawczych. Dodać należy wreszcie, że w chwili obecnej budynek wzniesiony jest do wysokości pierwszego piętra.

OBYDNY CZYN PIJAKA.

Niebywały wypadek zdarzył się wczoraj w domu przy ul. Pięknej Nr. 11. W jednym z mieszkań złożone zostały zwłoki Marjana Checki, zabitego 15-go b. m. przez marynarza Stefana Zemle, o czym już donosiliśmy. Do mieszkania tego o godz. 9-ej wieczorem przybył wczoraj niejaki Edward Kopacz, znany awanturnik podmiejski i zdemolował mieszkanke, poniszczył kwiaty ustawione wokół zabitego, pogasił świece i t. d. Następnie z nożem w ręku rzucił się na obecnych, z okrzykiem: „Marnie żeś zginął”. Obecni musieli ratować się ucieczką. Dopiero przybycie policji położyło kres niebywałym awantom pijanego osobnika, którego aresztowano.

WALNE ZEBRANIE.

W dniu dzisiejszym o godzinie 7-ej wieczorem w lokalu chrześcijańskich związków zawodowych, ul. Krakowska Nr. 24, odbędzie się walne zebranie członków chrześcijańskiego związku drobnych kupców dewocyjnych i galanteryjnych.

REPERTUAR TEATRÓW:

Casino: „Dzieje Antka w cywilu” na scenie rewja oraz występy Oryginal Havaian Trio.

Odeon: „Gra o mężczyznę”, na scenie występy artystów scen warszawskich.

Nowości: „Tredowata”, na scenie rewja „Codziennie dancing”.

Nowy: „Małżeństwo” nadprogram „Miłość w niebezpieczeństwie”.

DYŻURY APTEK.

Dziś dyżurują apteki: Nowaka i Mandata, Stary Rynek Nr. 2 oraz Kozankiewicza, III Aleja Nr. 48.

Tomaszów-Mazowiecki.

(Telefonem od naszego korespondenta)

REJESTRACJA ROCZNIKA 1910.

Magistrat tomaszowski wzywa wszystkich mężczyzn, urodzonych w 1910 r., aby przybyli do magistratu (wydział administracyjny) z metrykami urodzenia i zaświadczeniami o rejestracji, celem zapisania do list poborowych.

Mężczyźni, których nazwiska rozpoczynają się od liter:

A, B w dniu 15 października; C, D, E — 16-go; F, G — 17-go; H, I, J — 20-go; K — 21-go; L, Ł — 24-go; M, N — 28-go; O, P — 29-go; R, S — 30-go; T, U, W — 3-go listopada; Z, Ż, Ź — 4-go.

Za nieobecnych w mieście lub chorych mogą przybyć ich rodzice, zaś niepełniący obowiązku zgłoszenia się pociągnięci będą do odpowiedzialności karnej.

NAPAD NA POLICJANTA

W autobusie miejskim pewien pasażer palił papierosa wbrew zakazom, a gdy kilkakrotnie uwagi konduktora nie poskutkowały, wezwano policjanta. Wówczas pasażer rzucił się na policjanta z nożem w ręku. Przy pomocy pozostałych pasażerów autobusu udało się awanturnika obezwładnić i odprowadzić do komisariatu. Jest nim 25-letni Antoni Kublak, mieszkaniec wsi Kaczka, kilkakrotnie karany więzieniem.

STAN BEZROBOCIA.

Sytuacja na froncie bezrobocia uległa w ostatnim tygodniu dalszej i to znacznej poprawie.

Ogólna liczba bezrobotnych wynosiła w okresie sprawozdawczym 2,690, w tem 1,586 mężczyzn i 1,104 kobiet, a w stosunku do ubiegłego tygodnia zmniejszyła się o 210. Z wszelkiego rodzaju zasiłków korzystało 562 bezrobotnych.

KRWAWA PORACHUNKI.

Na wracającego do domu ul. Warszawskiej, Edwarda Hahna, napadł jakiś nieznajomy, który uderzył go tępem narzędziem w głowę. Wezwany lekarz pogotowia, po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej, odwiózł go do domu. G.

Wpływy celne

w I dekadzie września.

Według tymczasowych danych wpływy skarbu państwa z tytułu opłat celnych od przywozu i wywozu oraz wpłat w. m. Gdańska wyniosły w I-ej dekadzie września r. b. ogółem sumę 6.027.046 zł.

Wpływy celne od przywożonych towarów wyniosły 4.376.082 zł., od wywozu — 28.320 zł.; razem więc wpływy celne w I-ej dekadzie września r. b. na całym terenie Rzeczypospolitej wyniosły 4.404.502 zł.

Wpłaty w. m. Gdańska od przywozu i wywozu w I-ej dekadzie września r. b. wyniosły 1.622.543 zł.

Specjalny ocet do marynat tylko Gustawa Keilicha

Wystrzegaj się podrobień!

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, iż wystąpiłem ze Spółki „HERSZKOWICZ, SZLACHTUS i BREITSTEIN” przy ul. Piotrkowskiej 127 i prowadzę nadal moja

PRACOWNIĘ OKRYĆ DAMSKICH i FUTER

w mieszkaniu moim prywatnym przy ul. **ZAWADZKIEJ 8, front, I piętro.**

Stale zaopatrzone w najnowsze modele palt, futer oraz najmodniejsze materiały. Polecając się łaskawym względom Sz. Klienteli kreślę się

Tel. 165-32.

Wykonanie wykwinne i solidne.

P.HERSZKOWICZ, Zawadzka 8

Dr. med.
S. Warszawski
Kilińskiego 86, tel. 109-23
powrócił.

Do akt Nr. 868 1930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, RAFAŁ SAKKILARI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Karola Nr. 30, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Pabjanickiej 49, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do f. „A. Szejnert” i składających się z tokarni i tokarki mechanicznej, oszacowanych na sumę Zł. 900.—.

Łódź, dnia 6 września 1930 r.
Komornik: R. SAKKILARI.

Do akt Nr. 1737, 1738, 1739, 1740/30.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, RAFAŁ SAKKILARI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Karola Nr. 30, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 27 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. St. Wólczańskiej 12, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Eliasza - Majera Nowaka i składających się z półwielkiej popielnicy i rypsu, oszacowanych na sumę Zł. 520.— i 530.—+530.—550.—.

Łódź, dnia 12 września 1930 r.
Komornik: R. SAKKILARI.

PORADNIA wenerologiczna
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1.

Czynna od 8 rano do 9 wieczór, Od 11—12 i 2—3 przyjmuje lekarz-krębię

W niedziele i święta od 9—2 pp.
Leczenie chorób:
Wenerycznych, moczopłucowych i skórnych.

Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska

Oddzielna poczekalnia dla kobiet.
Porada 3 złote.

Do akt Nr. 3087 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, LEONARD NABOROWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Głównej Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 2 października 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy Kaplicznej 32, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jana Muszyńskiego i składających się z maszyny gryzarki marki „Berendt”, oszacowanej na sumę Zł. 700.—.

Łódź, dnia 11 września 1930 r.
Komornik: L. NABOROWSKI.

Dr. med.
WIKTOR ZIEGE
Choroby kobiece i akuszeria.
Cegielniana 19, tel. 185-31.
Przyjmuje obecnie codziennie od 2—3 i od 5—6 po poł.

Do akt Nr. 1943 1930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, ADAM ŁAGODZIŃSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 55, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1930 r. od godz. 10 rano przy ul. Narutowicza 49, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Józefa i Sury małż. Birenawaj i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 14.425.—.

Łódź, dnia 8 września 1930 r.
Komornik: A. ŁAGODZIŃSKI.

Do akt Nr. 1167 1930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Brzezinach, WACŁAW KOSZELIK, zamieszkały w Brzezinach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 października 1930 r. od godz. 10 rano w Gałkowie gm. Gałków, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Urzędu gm. Gałków i składających się z urzędzenia kancelarii, oszacowanego na sumę Zł. 1.750.—.

Brzeziny, dnia 16 września 1930 r.
Komornik: W. KOSZELIK.

Do akt 2157 1930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, ADAM ŁAGODZIŃSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 55, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 października 1930 roku od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Trebackiej 18, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Izraela Tyllera i składających się z mebli biurowych, oszacowanych na sumę Zł. 2.310.—.

Łódź, dnia 15 września 1930 r.
Komornik: A. ŁAGODZIŃSKI.

Do akt Nr. 63 1930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, LEONARD NABOROWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Głównej Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 października 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy Kilińskiego 192, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „E. Schmeler” — farbiarnia i składających się z samochodu ciężarowego, oszacowanego na sumę Zł. 4.050.—.

Łódź, dnia 11 września 1930 r.
Komornik: L. NABOROWSKI.

HEBRAJSKIEGO udziela oraz przygotowuje do konfirmacji dyplomowany nauczyciel szkół państwowych. Tenenbaum, Piotrkowska 128. 27

Ella Kaiserówna

nauczycielka muzyki z państwowym dyplomem

absolwentka konserwatorium w Lipsku powróciła do Łodzi i wznowiła lekcie gry fortepianowej. Zgłoszenia od 3—5, Żeromskiego Nr. 110, II piętro (róg Karola).

Do akt Nr. 2350 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, ADAM ŁAGODZIŃSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 55, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1930 r. od godz. 10 rano przy ul. Narutowicza 3, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jakóba Blausztajna i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 930.—.

Łódź, dnia 8 września 1930 r.
Komornik: A. ŁAGODZIŃSKI.

Do akt Nr. 1231 4930 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Brzezinach, WACŁAW KOSZELIK, zamieszkały w Brzezinach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 października 1930 r. od godz. 10 rano w Brzezinach przy ul. Piłsudskiego odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jana Probka i składających się z inwentarza żywego i martwego, oszacowanego na sumę Zł. 1.320.—.

Brzeziny, dnia 16 września 1930 r.
Komornik: W. KOSZELIK.

Pończochy jedwabne

i inne, suknie trikotinowe i t. p.

przyjmuje do reperacji.

ul. 6-go Sierpnia 76, III piętro

Tanio, bo w prywatnym mieszkaniu.

Związek Producentów Ryb w Warszawie Sp. Akc.
Oddział w Łodzi,
 zawiadamia P. T. Konsumentów,
 że **SKLEP NASZ** przy ulicy **POŁUDNIOWEJ 8**
 prowadzony jest pod fachowym kierownictwem
 i zaopatrzone został **RYB** żywych
 we wszelkie gatunki **i ŚNIĘTYCH**

Doktor KLINGER
 Spec. chor. wenerycznych, skórnych i włosów
wznowił przyjęcia.
 Andrzeja 2, tel. 132-28
 od 9-11 i od 6-8 w.
 Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

DR. MED. M. LERNER
 spec. chor. dzieci
 przyjmuje od 3-5
 Zachodnia 64, telefon 113-09

Dr. med. H. Bergson
 Choroby kobiece
powrócił
 Narutowicza 6, od 6-7 ppł.

Kto pragnie ulepszyć i uprościć swoją buchalterję, zaoszczędzić czas i pracę, mieć codzienne bilanse. **Niechaj przechodzi na nowoczesną metodę szwajcarską**

"RUF"

PRZEJŚCIE na tę metodę dla każdego przedsiębiorstwa w każdej chwili możliwe. **Zaprowadzenie** przyjmuje i bliższych informacji udziela **O. R. PFEIFFER** przedstawiciel na Polskę **Łódź** Kopernika 57, (Milsza) Tel. 166-83. **REORGANIZACJE.** Zaprowadzenie też innych metod. Kontrola ksiąg handlowych. Sporządzanie bilansów. **Dla małych przedsiębiorstw polecam specjalną księgowość!**

DR. MED. P. MARKOWICZOWA
 choroby skórne i weneryczne
powróciła
 Al. 1. Maja 37, telef. 166-35
 przyjmuje od 9-11 i od 4-8 wieczór
 Gabinet kosmetyczny lekarski

Dr. med. Józef Kalisz
CHIRURG
 Piotrkowska 106, tel. 131-40
powrócił.

WANNY
 cynkowe z piecami miedzianymi oraz bez pleców wykonywane solidnie na obstalunek
ZAKŁAD BLACHARSKI CH. JOSKOWICZ
 Łódź, Gdańska Nr. 92.
 WARUNKI DOGODNE.
 Uwaga: Spacjalne wentylatory do biur kanalizacyjnych.

2 pokoje
 z używalnością światła i telefonu natychmiast
do wynajęcia
 Wiadomość ul. Zielona 48, m. 9, od 2-4.

BIURO
"Wywiad Kredytowy"
 z ulicy Wólczańskiej 17
 przeniesione zostało
 na ul. Cegielnianą 15

LASNIE SŁONKA

PRAWDZIWA TYLKO
 w ORYGINALNYCH PUDEŁKACH.
UWAGA! ZAPRAWY NA WAGĘ
 NIE WYRABIAMY, ODRZUCAJCIĘ JĄ JAKO FALSYFIKAT. ♦

PRZEDSZKOLE
i komplet przygotowawczy
JANINY WAJSÓWNY
 dypl. abs. instytutu pedagog. w Genewie
 przyjmuje dzieci od lat 4-7. Zajęcia przedpołudniowe.
 Zgłoszenia: Piotrkowska 271 od 10-1 i od 3-5.

Ada Jonas-Kacenenbogenowa
 wznowiła lekcje gry fortepianowej.
 Nowo-Cegielniana 18 m. 13, tel. 126-70.

Poszukiwane Mieszkanie
 cztero wzgl. pięciopokojowe ze wszelkimi wygodami w centrum miasta. Łask. oferty do administracji "Republiki" pod "22599".

Profesor chorób nerwowych
Dr. med. Wł. Dzierżyński
 rozpoczął ordynację od godz. 5-6
 ul. Kopernika 21, telefon 123-83

KROSNA
 szerokie angielskie poszukiwane 160 ctm. w płosze.
 Oferty pod "O. K." do administracji

3 POKOJE
 z kuchnią i wszelkimi wygodami od zaraz do wynajęcia Kolonia Skarbowców pod Juljanowem, ul. Skarbowa 25, parter.

Potrzebni chłopcy
 do sprzedaży gazet
 Zgłaszać się ul. Franciszkańska Nr. 57, poprzeczna oficyna i piętro, od 3 do 5 Szadkowsk.

Oryginalne nożyki

Gillette
 obecnie tylko
55 groszy

Dr. B. DONCHIN
 specjalista chorób oczu
 przeprowadził się na **PIOTRKOWSKĄ 90**, telef. 221-72
 Przyjmuje od 10-1 i od 4-7.30 wiecz

KUŚNIERZ
 (z Moskwy)
Wacław Kawecki
 Piotrkowska 113, telef. 207-76.
 Wykonuje wszelkie roboty futrzane, przerabia i odświeża.

Dr. med. LAJCHTER
STOMATOLOG
 Chor. szcęk, dziąseł, podniebienia, języka
powrócił.
ZIELONA 9, I piętro front,
 tel. 149-66, od 2-6 1/2 po poł.

Emilja Monicowa
LEKARZ-DENTYSTA
powróciła.
6-go Sierpnia 10.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej
 D-ra med. **MARJI LEWINSONOWEJ**
 Cegielniana 6, telef. 143-63
 Godziny przyjęć dla pań i panów. 10-14-8.
 Czynne są następujące działy:
 1. chor. skóry i włosów
 2. Beaute
 3. Kuracyj odmładzających
 4. Masażu (ogólny i częściowy)
 5. Epilacji (electrocoagulacja elektroliza)
 6. Elektroterapij (diatermia, d'Arsonvalizacja galwanizacja)
 7. Helioterapij (Roentgen, kwarc sollux, kąpiele świetlne)
 8. Chirurgji estetycznej (blizny żyłki, zniekształcenia, nowotwory i t. p.)
 pod kierunkiem **CHIRURGA** D-ra **Z. LEWINSONA** ordynującego codz. od godz. 1-4.

LECZNICA
LEKARZY SPECJALISTÓW
I GABINET DENTYSTYCZNY
PRZY GÓRNYM RYNKU
Piotrkowska 294, tel. 122-89
 (orzv przystanku tramw. pabjanickich)
 Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz w niedziele i święta do 2-ej po poł
 Wszystkie specjalności i dentystyka
 kąpiele świetlne, lampa kwarcowa elektryzacja, Roentgen, szczerzenia analizy (mocz, kawa, krwi, płwocem wydzielin itd). Operacje, opatrunki.
 Wizyty na miasto
PORADA 4 zł.
 Porada dentystyczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych
3 ZŁOTE.

Dr. med. St. Biberthal
Moniuszki 11,
 telefon 63-22.
 Choroby skórne weneryczne elektroterapia.
 Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz. w niedz. od 10-12

Dr. med. Niewiażski
 specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczołciowych
 ul. **Andrzeja 5**
 Tel. 159-40
 Przyjmuje od 8-11 i od 5-9.
 w niedziele i święta od 9-1
 Oddzielną poczekalnia dla pań

Dr. med. Lagunowski
 specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczołciowych
Piotrkowska 70 (róg Traugutta) tel. 181-83
 Przyjmuje od 8.30 do 10.30 rano, od 1 do 2.30 pp., od 6 do 8.30 w., w niedziele i święta od 10-1-ej. Oddzielną poczekalnia dla pań

Dr. med. St. Biberthal
Moniuszki 11,
 telefon 63-22.
 Choroby skórne weneryczne elektroterapia.
 Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz. w niedz. od 10-12

Doktor Sołowiejczyk
Chor. skórne i weneryczne
PIOTRKOWSKA 99
 Tel. 144-92
 Przyjmuje od 8-9 rano; 2-6 po poł. 8-9 wiecz.
 w niedziele i święta od 10-2 pp. w lecznicy "Centralnej" (Piotrkowska 62) od 7-8 wiecz.

Dr. med. S. Neumark
 Choroby skórne i weneryczne, leczenie diatermia, diatermokoagulacja oraz lampą kwarcową
MONIUSZKI 5
 tel. 170-50.
 Przyjmuje od 1.37 do 2.30 pp. i od 5-1 w niedziele od 10 do 1 po poł.

Do akt Nr. 602 1930 r. **OGŁOSZENIE.**
 Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, **ADAM ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 55, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 października 1930 roku od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 64, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Eliasa Drapiśza i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 1.100.
 Łódź, dnia 12 września 1930 r.
 Komornik: **A. ŁAGODZIŃSKI.**

DYREKCJA
Towarzystwa Kredytowego
 m. Łódź.

Ogłoszenie

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 29 września r. b. o godzinie 11-ej przed południem, w gmachu Towarzystwa Kredytowego przy ulicy Pomorskiej Nr. 21, odbędzie się losowanie listów zastawnych konwersyjnych 4 i pół proc. ser. VIII i 5 proc. ser. IX na sumę zł. 160.275.

Panna Izraelitka pragnąca kształcić się
w Gdańsku-Langfuhr
 znajdzie troskliwą opiekę przy inteligentnej rodzinie w Gdańsku.
 Informować się można: Silbermann, Zoppoty, Danzigerstr. Nr. 29, m. 29, ul. Żeromskiego Nr. 29, m. 29.

Sklep frontowy
 poszukiwany przy ulicy Piotrkowskiej. Oferty składać proszę sub: „Natychniast gotówka” do administracji „Republiki”. Pośrednicy niewykluczeni.

Baczność!!!
wszyscy zastępcy losowi
 zgłoszcie się we własnym interesie dnia 18 lub 19 września u dyr. H. Zinnera w Grand Hotelu.

Dr. E. Sonnenberg
choroby skórne i weneryczne powrócił.
Zielona 8.
 Przyjmuje od 12-1.30 i od 4-7 wiecz.

Doktor PRAPORT
 ginekolog-urolog
 choroby kobiece i dróg moczowych
Gdańska 77-a
 tel. 208-95
 wznowił przyjęcia
 Przyjmuje w domu 6-8 wiecz. i w lecznicy „Sanitas”.
 Cegielniana 29.

Bogusław Herse

Wokaz nowej kolekcji jesiennej i przyjmowanie zamówień

w ŁODZI — GRAND-HOTEL
22, 23, 24 września 1930

PONIEDZIAŁEK
WTOREK
ŚRODA.

SUKNIE
PŁASZCZE
FUTRA
KAPELUSZE.

Kupno i sprzedaż

SPRZEDAM dobrze prosperującą mleczarnię w mieście fabrycznym. Wiadomość Łódź, Stenkiwicz 32, Fogiel. 18

KASA żelazna mała do sprzedania. Narutowicza 2, m. 9. 18

OKAZYJNIE do nabycia 2 łóżka nikołowe firmy Jarnuszkiewicz z siatkami złotych 600. Zawadzka 16a, m. 15, pierwsze piętro od 11-12. 21

FORTEPIAN krótki zaraz okazjnie do sprzedania, Wólczajska 117, I p. m. 4. 18

W KOLUMNIE plac do sprzedania 1590 m. kw. Wiadomość: Zeromskiego 22, m. 8. 19

SPRZEDAM używane futro fokowe damskie, Piotrkowska 182, m. 21 od 9-11 rano. 18

SUKNA

Leonharda
Bielskie
Tomaszowskie
Angielskie

poleca po cenach umiarkowanych

Lokale

FRONTOWY pokój umeblowany dla inteligentnego pana do odnalezienia, Nowo-Cegielniana 12, m. 6. 18

3 POKOJE w centrum miasta, zdane na przedsiębiorstwo handlowe od zaraz do wynajęcia na dogodnych warunkach. Wiadomość tel. 113-44. 21

2 POKOJE w nowo-wybudowanej części domu, ul. Przejazd 52, na II-im piętrze do wynajęcia. Wiadomość u gospodarza od 2-4. 18

DO WYNAJĘCIA 2 frontowe ładnie umeblowane pokoje z telefonem dla jednej inteligentnej pani ewentualnie dwóch, Kilińskiego 63, m. 6. 18

BEZ ODSTĘPNEGO poszukuję pokoju lub dwóch, słonecznych, wygodnych, na prawach lokatora sub: „Mieszkacie” do adm. „Republiki”. 18

POKÓJ umeblowany słoneczny, dwuokienny, wejście niekrepujące do wynajęcia, Piotrkowska 87, m. 10. Od 12-5-ej. 18

POKÓJ do wynajęcia, również na biuro, Piotrkowska 37, m. 3. 18

POKÓJ na gabinet z poczekalnią w nowoczesnym eleganckim domu na I-yim piętrze z wszelkimi wygodami dla doktora lub adwokata do wynajęcia, Nawrot 4, m. 1, tel. 427-31. 21

Dźwiękowy Teatr Światła
„CASINO”

Już jutro otwarcie sezonu.
Wyświetlane będzie arcydzieło dźwiękowe
„PODCIĘTE SKRZYDŁA”

Wytwórni

Ponadto:
RAQUELL MELLER

ulubienica świata, bezkonkurencyjna śpiewaczka w swym niezrównanym repertuarze.

Dr. med. **HELLER**
chor. skórne i weneryczne
NAWROT 2
Tel. 179-89.
przyjm. do 10 rano i od 4-8 dla pań spec. od 4-5 w niedz. od 11-2 pp dla niezamożnych. ceny lecznic.

Dr. med. **H. Rózaner**
Dzielnia 9.
tel 128-98
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłucnych.
Przyjm. od 8-10 i 6-8
Leczenie lampą kwarcową. Oddzielna poczekalnia dla pań.

DRUCIANE Pariany, Plec. onki, Tkadiny, Gazy miedz. do filtrów. „Rabitz” ko robót betonowych, we wszystkich metalach wyrabia i poleca **Rudolf Jung** Łódź, Wólczajska Nr. 151, tel. 128-97

Nauka i wychowanie

RYTMIKA DLA DZIECI w wieku przedszkolnym i szkolnym (od 4 do 15 lat). przy 7-kl Szkole i Zakładzie Freblowskim **Kacnelson-Nachumow** 20 Pomorska 20 — tel. 183-40. Przyjęcie od 4 do 7 po poł. Przyjmuje się również zapisy dzieci obcych szkół za opłatą zł. 20 mies. Dla dzieci naszej 7-kl. szkoły i przedszkola rytmika **bezpłatna.**

LEKCI gry fortepianowej udziela absolwentka lipskiego konserwatorium, Sienkiwicz 37, m. 38. 2

UDZIELAM gruntownie lekcji gry fortepianowej. Juljusza 10, m. 7. 19

DYPLOMOWANA nauczycielka niemieckiego jęz. ma kilka godzin wolnych. Tel. 178-63 od 3-5 godz. 18

FRANCUSKIEGO gruntownie udziela I. Taleśnikówna absolwentka „Cours de Lettres”. Aleja 1-go Maja Nr. 36, m. 9 od 12-2, 5-7. 23

W KOMPLECIE freblowsko - przygotowawczym zajęcia się rozpoczynają. Zapisy 4-6, Nowo - Cegielniana 22, m. 8. 18

NIEMIECKIEGO, angielskiego, francuskiego udziela rutynowany nauczyciel Piotrkowska 85, prawa oficyna, I wejście, II piętro drzwi na lewo. 18

Rozmaite

30.000 ZŁOTYCH potrzeba, pierwsza lipotka. Wiadomość Ozorków 230. 18

PRZYBLAKAŁ się piesek (suczka) mała biały pudełek drobnej rasy. Wiadomość: Goldberg, Lagiewnicka 19. 18

STRZYŻENIE z żelazkową ondulacją 1,20, wykłintny manicure 80 gr. w nowo utworzonym higienicznym zakładzie, Piotrkowska 59 w podwórzu. 18

Zagubione dokum.

ZGUBIONO: 1) weksel na zł. 100 wyst. D. Lengy na zlecenie Lipa Lengy pl. 20. 10. 30; 2) protest zł. 70 wyst. Zaborowska Irena pl. 5. 3. 30 na zlecenie „Polski Kredyt Odzieżowy”; 3) protest zł. 34 wyst. Hausman Oswald, platny 2. 4. 30 r. na zlecenie „Polski Kredyt Odzieżowy”; 4) protest zł. 30 wyst. Klimkiewicz Tadeusz, platny 16. 7. 30 roku, zlecenie „Polski Kredyt Odzieżowy” 1) klauzula wydana na imię Mastłowicza Abrama na zł. 25 p. Kokośkiej i Kokosłuskiego i „Polski Kredyt Odzieżowy”. Weksle te są unieważnione, uczytawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem do Mastłowicza, Pomorska 51. 18

LEON Mikołajczyk, zam. w Aleksandrowie, ul. Spacerowa 4, zagubił książeczkę wojskową wydaną w P.K.U. Łódź — powiat. 19

RAFAL Warszawski, zagubił zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Łódź — miasto 1. 18

POKÓJ, pokój z kuchnią, 2 pokoje z kuchnią, przedpokój, światło, do wynajęcia, Śląska 16, Chojny przy tramwaju. 18

DWA pokoje z oddzielnym wejściem tania do wynajęcia, Piotrkowska 81, trzecie piętro, m. 38. 21

ŁADNY słoneczny pokój, elektryczność, łazienka odnajmę 1-2 osobom, Zawadzka 36, m. 9, II p. fr. 18

2 POKOJE z kuchnią, balkon I piętro front natychmiast do wynajęcia, ulica Katna 34, Dozorca wskaże. 21

POKÓJ umeblowany, frontowy dwuokienny słoneczny do odnalezienia zaraz, Nowo - Cegielniana 7, m. 18. 19

Z KLATKI schodowej pokój poszukiwany. Zgłoszenia: biuro „Polruch”, Al. Kościuszki 27. 18

2 POKOJE umeblowane, w śródmieściu z używalnością kuchni nie wyżej II piętra poszukiwane, Zgłosz.: biuro „Polruch”, Al. Kościuszki 27. Telefon 141-01. 18

POKÓJ umeblowany z bieżącą wodą na I-yim piętrze z oddzielnym wejściem do wynajęcia. Sienkiwicz 40, m. 5. 18

POSZUKUJE dużego pokoju z kuchnią w starym domu. Zgłoszenia tel. 162-20. 21

POKÓJ frontowy w centrum miasta nadający się na biuro lub na prywatne mieszkanie ewentualnie z utrzymaniem zaraz do oddania. Wiadomość: telefon 208-75, Piotrkowska 82. 18

W WARSZAWIE pokój dla studujących z utrzymaniem, z wszelkimi wygodami przy inteligentnej rodzinie. Wiadomość: Perfumerja „Violet”, Piotrkowska 83. 18

POKÓJ frontowy umeblowany z oddzielnym wejściem dla inteligentnego Izraelity, Zawadzka 8, m. 5. 18

2 POKOJE frontowe słoneczne umeblowane oddam, Kilińskiego 46, III front, m. 11. 18

PRZYJME inteligentne panie na mieszkanie albo panów z całodziennym utrzymaniem. Zakątna 66, m. 25. 21

Posady

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żurawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości, kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów. 18

OSOBA starsza inteligentna zgodzi się do gospodarstwa u dwóch osób, ewentualnie do dziecka od 3-6 lat, szczyt, haft, reperacja. Adres „Republika” dla „M. S. M.”. 18

POTRZEBNA niania z dobrymi świadectwami do prawie 3-letniego dziecka z pomocą w gospodarstwie. Zgłoszenia Dr. Maibaum, Wólczajska 36 od 1-4 tel. 203-10. 21

POTRZEBNA niania z dobrymi świadectwami do dwojga dzieci (2 i pół i 7-letnich) z pomocą w gospodarstwie. Zgłoszenia Dr. Wollenberg, Zachodnia 68 od 2-5-ej, tel. 164-26. 18

POTRZEBNY podręczny szewcki, Piotrkowska 134. 17

PANIENKA poszukuje posady do dziecka od lat 3-ch do 5-ciu z szyćmi, światłami. Of. „S. P.”. 18

50-80 ZŁ. dziennie zarobić mogą zdolni przedstawiciele i przedstawicielki, przy sprzedaży artykułu bardzo łatwego zbytu. Interesanci zechcą się zgłosić dnia 18 lub 19 września u dyr. H. Zinnera w Grand Hotelu. 18

NIEMKA lubiąca idealną czystość, zajmie się gospodarstwem w lepszym domu u kulturalnego pana. Referencje pierwszorzędne. Oferty sub: „Subtelna”. 18

NAUCZYCIELA - wychowawcę z wyższym wykształceniem poszukuje Zakład leczniczo - wychowawczy dla dzieci cofniętych w rozwoju, Piotrkowska 224. Zgłaszać się od 12-2, telefon 188-03. 18

FRYZJER męski i uczeń na praktykę do zakładu poszukiwani Poludniowa 4. 18

FRYZJER damsko - męski potrzebny od zaraz Gdańska 6, Kwiatkowski 18

KIEROWNIK farbiarni (ewentualnie jako maister) z praktyką zagranicą pragnie zmienić stanowisko. Referencje b. dobre. Oferty „Kierownik”. 19

PANNE skromnych wymagań do dwojga dzieci lat 9 i 5 z pomocą w gospodarstwie poszukuję. Warhaft, Cegielniana 43. 18

WYCHOWAWCZYNI z 8-mio kl. wykształceniem poszukiwana do dwojga dzieci w wieku szkolnym. Of. do adm. sub: „Wiek szkolny”. 18

PANOWIE panie mające znajomości mogą zarobić. Sienkiwicz 39, m. 14. 21 lewa oficyna, parter.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49, Godziny przyjęć Redakcji 6-7 po poł. Telefon Administracji 1-22-14. Tel. Redakcji: 1-27-24, 1-36-43, 1-36-44, 1-89-00. Tłocznia: 1-80-80.

Prenumerata „II. Republiki” Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetryowy (na stronie 10-szpalt) | Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

W TEKSCIE: 50 gr. za wiersz milimetryowy, (na stronie 4-szpalt.) | NA STR. LEJ: 2.- za wiersz milimetryowy, (na stronie 4-szpalt.) | Zarecz. ogłoszenia nie odpowiadają. — Najmniejsze zł. 1.50 poszuk. pracy 10 groszy najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.

NEKROLOGI: do 150 wierszy po 30 gr., wyżej 40 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.) | Zarecz. ogłoszenia nie odpowiadają. — Najmniejsze zł. 1.50 poszuk. pracy 10 groszy najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.

Wydawca: Wydawnictwo „Republika”. sp. z ogr. odp. Redaktor odpow. Wacław Smólski. W druk. „Republiki”, sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.